

**TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
TALLINNA KOLLEDŽ**

Maastikuarhitektuur

Marge Kõrgekuhi

**TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND
INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Tõnu Laigu

Tallinn 2015

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	4
1. LÄHTEÜLESANNE.....	5
2. METODOLOOGIA	6
3. ALA KIRJELDUS JA ANALÜÜSID.....	7
3.1. Asukoht	7
3.2. Sotsiaalgrupid	8
3.3. Ajalugu.....	8
3.4. Olemasolev väliruum	9
3.5. Tegevused Telliskivi kvartalis	10
3.6. Planeeringud	11
3.7. Tehtud tööd	12
3.8. Järeldused.....	12
4. TEOREETILISED ALUSED.....	14
4.1. Sürrrealismi iseloomustus	14
4.2. Sürrrealism maastikuarhitektuuris	15
5. KONTSEPTSIOON	17
6. LAHEND	18
6.1. Üldlahend.....	18
6.2. Keskväljak	19
6.3. Pargialad	21
6.4. Parkla	21
6.5. Väikevormid	22
6.6. Valgustus	22
6.7. Tähistus.....	23
6.8. Prügikonteinerid ja kogumiskohad	23
6.9. Taimestus	23

7. KONTSEPTSIOONI ELLUVIIMISE VÕIMALUSED JA SELLE ARENDUSETAPID....	24
KOKKUVÕTE.....	25
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU.....	27
LISAD.....	32
Lisa 1. Skeemid.....	32
Lisa 2. Ajaloolised materjalid.....	39
Lisa 3. Fotod.....	43
Lisa 4. Illustratsioonid.....	53
Lisa 5. Joonised.....	61
SUMMARY.....	72

SISSEJUHATUS

Telliskivi kvartal on tuntud kui Kalamaja tõmbekeskus. Kvartalis asub mitusada firmat ja ettevõtet. Enamik firmasid on suunatud loomemajandusele, kuid siin on ka idufirmasid, tehaseid ja töökodasid. Ala on rohkem tuntud Telliskivi Loomelinnakuna kui Telliskivi kvartalina, kuigi Telliskivi Loomelinnak hõlmab vaid umbes poole alast. Ala populaarsus on kasvanud väga kiiresti. Suurema tuntuse sai kvartal toitlustusettevõtte f-hoone kaudu. Taaselustamise tulemusena on tõusnud avalik huvi nii Kalamaja kui ka Telliskivi kvartali vastu. Seda näitab ka kinnisvarahindade tõus antud piirkonnas. (Karjus J.) Tänavapildis on tugevalt esindatud trenditeadlikud jalgratastega *hipsterlikud* isikud. *Hipsterid* on isikud, kes järgivad, mis on hetkel rõivastuses, muusikasuundades ja teistes valdkondades moes (Oxford). Kvartal on tuntud oma rohkearvuliste söögikohtade poolest. Söögikohti kasutatakse sageli nii koosolekute pidamiseks kui ka töötegemiseks. Kvartal sai hoogu juurde Vaba Lava Teatrikeskuse avamisega. Suvel pakutakse küllastajatele meelelahutust erinevate vabaõhufestivalidega. Populaarne on ka kirbuturg, mis toimub üle nädala. Peaaegu kogu kvartali arhitektuur areneb taaskasutuse vaimus.

Töös analüüsitakse Põhja-Tallinna üldisi suundumusi kvartali osas ja samas vaadeltakse asukohta linna infrastruktuurilises ja kultuurilises kontekstis. Uuritakse ajalooliselt asukoha ja tegevustega seonduvat. Analüüsitakse juba olemasolevat olukorda ja väljakujunenud kuvandit nii arhitektuurilises, sotsiaalses kui ka kultuurilises aspektis. Olulised on ka juba antud alale tehtud erinevad projektid, millest antakse lühiülevaade. Teoorias käsitletakse sürrealismi ja sürrealismi maastikuarhitektuuris kui üht võimalikku selgelt eristumise viisi.

Telliskivi kvartalis ei ole veel maastikuarhitektuurilist lahendit tehtud. Katendeid on mõnedes kohtades korrastatud, kuid üldist kontseptsiooni või sihikindlat tegevust ei ole. Töö eesmärgiks ongi lahendada avalik ruum sellisel moel, et see kannaks endiste aegade vaimu ja tekiks kaasaegne linnaruum, mis on mõeldud erinevatele huvigruppidele. Samas eristuks kvartal selgelt ümbritsevast ja oleks äratuntava identiteediga.

1. LÄHTEÜLESANNE

Telliskivi kvartal on hetkel tuntud kui Telliskivi Loomelinnak. Tegelikult hõlmab loomelinnak ainult poolt kvartali mahust. Töö lähteülesandeks on leida lahendus, et kvartal tervikuna muutuks toimivaks ja atraktiivseks avalikuks ruumiks. Avaliku ruumi näol on tegemist alaga, mis on avatud kõikidele külastajatele ning mille külastamine ei ole otseselt reguleeritud kindlate eraisikute või huvigruppide poolt. Seega tuleb pakkuda mitmeid erinevaid kogemusi nagu rekreatsioon, aktiivne tegevus ja visuaalne nauding, mis on inimeste igapäevaelus olulised, aga mida teenusena ei tajuta. Tarbijatele tuleb luua selline keskkond, mis pakub meelelahutust, elamusi ja kogemusi. Erilisust võib rõhutada läbi mitmesuguste tegevuste, teenuste või sellele piirkonnale omaste sümbolite kasutamisega. Sümbolid peavad olema välisruumis, iseloomustamakas kvartalit ja selle ajalugu. Sellega saavutatakse laiemalt selgelt eristuv ja äratuntav identiteet. Ettevõtjatele loob selline keskkond võimalusi eristuda. (Sepping, 2015)

Antud alale on algatatud detailplaneering. Seega tuleb arvesse võtta ka visioonide põhilisi ideid. Antud projektiga tuleb tugevdada juba olemasolevat kuvandit ja iseloomu. Arhitektuuri tuleb toetada välisruumi lahendusega. Leida funktsioone ja tegevusi eri vanuse -ja huvigruppidele ja arendada ka rekreatsiooni võimalusi.

2. METODOLOOGIA

Käesolev töö põhineb Telliskivi kvartali väliruumi lahendamises, et kvartal muutuks toimivaks ja atraktiivseks avalikuks ruumiks. Seoses sellega on töö teostamiseks tehtud välisvaatlusi, tutvutud ajalooliste materjalidega ning muude publitseeritud materjalidega. Samuti on analüüsitud varasemaid töid. Telliskivi kvartalit kirjeldav osa tugineb välisvaatlustele, samuti artiklitele ja internetipõhistele materjalidele. Analüüsid aga põhinevad ajaloolistel materjalidel, Põhja-Tallinna üldplaneeringul ja muudel teostatud töödel. Põhja-Tallinna üldplaneering ja QP Arhitektide tööd andsid üldisemad suunad ja perspektiivid, mis on plaanis Telliskivi kvartalis teha nii arhitektuurselt kui ka teede struktuurides. Ajalooline osa põhineb Robert Nermani ja Jaak Juske avaldatud raamatutel, kus on põhjalikud ülevaated kogu kvartaliga seonduvast ja selle ümbrusest ajaloolisest aspektist. Juba koostatud diplomitööd nii Telliskivi kvartalist kui ka samalaadsete piirkondade uurimustest andsid lisainformatsiooni just sotsiaalse aspekti kohta. Need tööd analüüsisid, mida oodatakse tehasealade taaselustamisest, eriti kui nende funktsioon on muutunud tehasefunktsioonilt multifunktsionaalseks linnaruumiks.

Lisaks uurimustele on teostanud välisvaatlusi nii kvartalis kui ka ümbruskonnas. Tutvutud kvartaliga, samuti seda ümbritseva alaga ehk nii Kalamaja kui ka Pelgulinnaga erinevatel nädalapäevadel ja kellaaegadel. Avatud Majade raames korraldatud ekskursioonil, mis toimus 19.03.2015, sai lähemalt näha ka hoonete sees toimuvat ning vaadelda kvartalit ka ülalt. Giidideks olid Telliskivi Loomelinnaku tegevjuht Jaanus Juss ning arhitekt Tõnu Laigu. Lisaks andis ajaloolise ülevaate Jaak Juske. Suure panuse tööle on andnud koostöö juhendaja Tõnu Laiguga firmast QP Arhitektid. Kuna QP Arhitektid on teinud töid antud kvartalist juba aastast 2003, siis omavad nad väga põhjalikku ülevaadet kogu kvartalist ja sellega seonduvast.

3. ALA KIRJELDUS JA ANALÜÜSID

3.1. Asukoht

Telliskivi kvartal asub Põhja-Tallinna linnaosa piiril Balti jaamast vahetult loodes, aadressil Telliskivi 60, 60a. Kvartal kuulub Kalamaja asumisse ja piirneb Kelmiküla ja Pelgulinna asumiga. (Lisa 1.1.) Hoonete kompleks on piiratud raudteedega ning Telliskivi ja Reisijate tänavaga. Maakasutuse otstarve on tootmis- ja ärimaa (Maa-amet). Planeeritava ala suurus on 9,52 ha.

Kvartal paikneb Kopli poolsaare suhteliselt kõrgemas alguses. Maapinna absoluutkõrgus on 13,2 .. 14,8 m, üldlang on loodesse. Tegemist on Kopli aluspõhjakuunisele kujunenud merelise abrasioonitasandikuga, mille looduslikku maapinda on kuni 2,5 m tõstetud. Tehnogeneenne pinnakate algab hoonete vahel enamasti keskmiselt 0,10 m paksuse asfaldi või betoonikihiga. Järgneb mitmesuguse koostisega (kruus, liiv, killustik, ehituspraht, räbu, tuhk, metallijäätmed, puidujäätmed jne.) rohkem või vähem tihenendatud täitepinnas, mille paksus on keskmiselt 1,7 m. (Riet, 1995 lk 4).

Telliskivi kvartal on umbes 500 m Tallinna vanalinna, 1,5 km Vabaduse väljakule ja 2 km Kristiine keskusesse. Marketitest on vahetus läheduses Balti jaama Selver, Telliskivi Rimi ja Pelgulinna Comarket. Kvartali kõrval asub reisijate rongjaam ehk Balti jaam. Vahetus läheduses on linnalähedaste busside peatus ja trammipeatus, tramm sõidab suunal Kopli-Kadriori ning Kopli-Ülemiste. Balti jaama trollipeatusest saab trolliga Väike-Õismäele ja Mustamäele. (Lisa 1.2.) Kergliiklustee on ainult Telliskivi tänaval ja lõpeb Kopli tänavaga. (Lisa 1.3.)

Kvartalile lähedal Toompeal 1,4 km kaugusel asub EMTA Lavakunsti kool. Eesti Kunstiakadeemial on plaanis alustada 2016. aastal õppetegevust uues asukohas Põhja pst 7 asuvas ajaloolises vabrikuhoones, mis asub Telliskivi kvartalist 800 m kaugusel. Lisaks asuvad naabruses Kultuurikatel, Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseum, Eesti Arhitektuurikeskus ja Eesti Disaini Maja. (Jahnke S.) (Lisa 1.4.)

Autoga on Telliskivi kvartalisse keeruline jõuda. Autoliiklusteede infrastruktuur ei ole antud hetkel hästi välja arendatud. Seda on tinginud ajalooline kinnine tehaseterritoorium, mis on piiritletud kolmest küljest raudteega. Kvartalisse pääseb Kelmiküla või Põhja puiestee kaudu. (Lisa 1.5.) Telliskivi kvartalisse on hetkel sissepääsud põhiliselt Telliskivi tänavalt. Neljast sissepääsust üks on autodele kasutatav (Lisa 3.1.) ja kolm on ainult jalakäijatele ning kergliikluseks. (Lisa 5.1.)

3.2. Sotsiaalgrupid

Seoses taaselustamisega on tõusnud keskklassi kuuluvate inimeste hulk Kalamaja ja Pegulinna piirkonnas. Ümbuskonnas aga on näha ka eluheidikuid ja kodutuid, kes on jäänud sinna elama eelnevatest aegadest, kui nendest piirkondadest ei olnud veel saanud hinnatud elamurajoonid. Tugevat mõju elanikkonnale annab ka arenev Telliskivi kvartal oma arvukate rentnikega. Kvartalis ja selle ümbruses on tugevalt esindatud ja nähtavad *hipsterid*. Rahvusvaheline reisiportaali Skyscanner valis 20 maailma kõige *hipsterlikuma* piirkonna hulka ka Kalamaja. (Teideman).

3.3. Ajalugu

Ajalooliselt määratlen ajastud antud töö lõikes tsaariajaks (enne 1918. aastat), esimese Eesti Vabariigi ajaks (1918-1940), nõukogude ajaks (1944-1991) ja tänapäevaks (1991- ...). (EestiEnts) Kalamaja on Tallinna suurim ja vanim eeslinn (Kalamajaasu). Kalamaja ja Tallinnast lääne poole jäävate alade vahel toimus läbikäimine oletatavalt praeguse Telliskivi tänava suunal. Samuel Waxelbergi 1688. aasta kaardil (Lisa 2.1.) näeme heinamaade vahelist teed, mis on arvatavasti tänapäevane Telliskivi tänav. (Nerman, 2000 lk 16) 1856. aasta kaardi järgi olid käsitletaval alal tol ajal juurviljaaiad ja mõned majapidamised (Lisa 2.2.). 1862. aastal taotleti luba raudteetrassi Peterburi-Tallinn-Paldiski ehitamiseks Venemaa rahandusministrilt. (Juske, 2012 lk 114) Balti Raudtee peajaam (Lisa 2.3.) ja Balti Raudtee Peatehased rajati 1870. aastal Kopli ja Telliskivi tänava nurgale (Lisa 2.4.). Telliskivi tänava ääres oli tehase töökojad ja laod. (Juske, 2013 lk 35) Hooned olid paest seintega, tahutud paekarniiside ja tellisest avasillutistega, lihtsate kolmnurk- või astmikfrontoonidega ja viilkatustega tüüpilised Tallinna 19. sajandi tööstusehitised. 1873.-1874. aastal laiendati tehast ning ehitati 6-kohaline veduridepoo (Lisa 2.6.) ja töökoda, mis on säilinud peaaegu algsel kujul, kuid koos hilisemate juurdeehitustega.

Tehase uhkuseks oli treipink auruveduri rataste treimiseks. (Lisa 2.5.) Telliskivi (Ziegelstrasse) tänava nimetus on näha juba 1878. aasta linnaosade plaanil. Balti Raudtee ehitamine tõi Eestisse laialdase tööstuse arengu ja tehase rajamine andis tugeva tõuke Pelgulinna, Kelmiküla ja Kalamaja elamuehitusele. (Nerman, 2000)

Esimese Eesti Vabariigi algusaastatel riigistati tehas koos raudteega. Tehases alustati elektrimootorvagunite tootmist ja 1928. aastal elektritrammivagunite tootmist. 1940. aastal nimetati tehas Mihhail Kalinini nimeliseks raudteetehaseks. Nime muudeti mitmeid kordi, kuid 1959. a. sai tehas nimeks Kalinini-nimeline Tallinna elektrotehas, mis alustas jõumuundurite, pooljuhtventiilide, jõutransformaatorite ja kõrgepinge seadmete tootmist. Seoses tehase laienemisega ja sõjapurustustega toimus nõukogude ajal ulatuslik juurdeehitus. Põhiliselt kasutati ehitusmaterjaliks silikaattellist (Lisa 2.7., 2.8.). 1994. aastal moodustati ettevõttest riiklik aktsiaselts Estel. (Juske, 2013 lk 35-37). Tänapäevaks on AS Esteli tootmine viidud Lasnamäele. Telliskivi Loomelinnak alustas tegevust 2009 (TelliskiviLoomelinnakpeab). Telliskivi kvartal on tekkinud multifunktsionaalne ala, kus on kaubandus- ja toitlustuspiindu, korraldatakse kultuurisündmusi, kuid on siiski ka tehaseid ja töökodasid.

3.4. Olemasolev väliruum

Telliskivi kvartal on eri ajastutel ehitatud hoonete ja nende ümberehitamiste kogum. Kvartali territooriumil on 16 hoonet. Hooneid tähistatakse ajalooliselt väljakujunenud tähtedega. (Lisa 5.1.) Hoonete arhitektuuris on kihistusi tsaariajast ja nõukogude ajast kuni tänaseni (Lisa 3.14.). Alale on olnud algselt iseloomulikud tsaariaegsed paekivist ehitised (Bomba). Neid maju iseloomustab peenus ja nõtkus metallfermide kavandamisel ja ehitamisel. Hooned projekteerisid ja rajasid selleaegsed Peterburi kõrge tasemega ehitusmeistrid ja arhitektid. Tsaariaegsete hoonete konstruktsioonid on väga hästi säilinud. (Telliskivi60G). Osadele tsaariaegsetele hoonetele on aga tehtud juurdeehitisi nõukogude ajal, mis kokkuvõttes mõjub sürrealistlikult (Lisa 3.2.). Kvartalis on säilinud vähesel määral väärtuslikku arhitektuuri (Lisa 3.3., 5.1.). Enamik nõukogudeaegseid hooneid on algupärase välimusega. Telliskivi tänava ääres on endise M. I. Kalinini nimelise elektroonikatehase administratsioonihoone (Lisa 2.6.), mille arhitektiks oli sel ajal tuntud ja produktiivne arhitekt Voldemar Herkel. Administratiivhoone valmis 1961. aastal. Hoone on silikaattellisfassaadiga ja liigendatud väikeste etteastete ning markeeritud trepikojapüstikutega. (Hallas-Murula, 2009 lk 17) (Lisa 2.7.) Kapitaalsemaid rekonstruktsioone on lähiajal tehtud c1 hoonel, mis on tänapäevaks Vaba Lava Teatrikeskus (Lisa 3.4.).

Arhitektuurilise lahenduse autor on Allians Arhitektid OÜ. (Maja) Teine hoone, mis on rekonstrueeritud, on on-hoone, mis asub Telliskivi tänava ja Reisijate tänava pikenduse nurgal (Lisa 3.5.). Tegu on multifunktsionaalse hoonega. Arhitektuurse lahenduse autor on QP Arhitektid. (ONhooneQP) Kvartali arhitektuuris on silmatorkavalt näha 1960ndate tööstusarhitektuuri – silikaattelistest ehitatud hooned. See on tingitud sellest, et enamik säilinud kvartali hoonestusest on sel ajal ehitatud. Kvartali tänane katusemaastik kogukate valgumikega on väga atraktiivne ja hästi vaadeldav Toompealt ja kõrval olevatelt kõrgematelt hoonetelt (Mhooneeskiis).(Lisa 3.6.) Seni ja lähitulevikus remonditakse ja laiendatakse hooneid planeerimisseaduse võimaluste järgi, vältides detailplaneeringut. Ala piirab kolmest küljest müür või ehitised. Nii müüridel kui ka hoonetel võib näha *graffiteid* (Sarv P., 2013). (Lisa 3.7.)

Kaitsealuseid objekte ja piiranguid antud alal ei ole.

Kvartalis on keskkonnaregistri andmetel riikliku tähtsusega jääkreostuskolle (PõhjaTallinnalinnosa). Telliskivi 60, 60A alal teostatud 1995. a. maa-ala uuringutest selgus, et alal on ulatuslik pinnase ja pinnasevee reostus naftasaaduste ja raskemetallidega. Võib eeldada, et naftasaaduste sisaldus pinnases ja pinnasevees on nüüdseks mõnevõrra vähenenud looduslike lagunemisprotsesside tagajärjel. Valdavalt oli reostunud ebauhtlane täitepinnas, teistesse pinnakihtidesse oli reostus levinud suhteliselt juhuslikult. (Riet, 2007 lk 9) Reostunud on aga B hoone, kus oli kunagi elavhõbealadite tootmine (Lisa 3.8., 3.9.). Selleks on koostatud 2009. aastal Rei Geothnika OÜ poolt reostusuuring, millest järeldub, et elavhõbedat esineb uuritud kahes siseruumis silmapaistval määral ja kõigis proovides on Hg sisaldus vähemalt üle sihtarvu. (Riet K., 2009)

Haljastus on seni korrastatud vaid Telliskivi tänava poolsel osal, vähesel määral ka f-hoone ees ja taga. Nendel aladel on säilinud ka kõrghaljastus. Alal on 2 väljakut – hoonete b, c2, c4 vahele (Lisa 3.10.) ja b, s, m vahel (Lisa 3.11.). Nende haljastuseks on üksikud väheväärtuslikud puud väljaku ääres. Kogu ala on sillutatud stiihiliselt erinevate teekatenditega, millest enamik on ka halvase seisus. (Lisa 3.12.). Telliskivi tänava ääres on hariliku hobukastani allée (Lisa 3.13.). Kvartali sees kasvavad põhiliselt harilikud vahtrad, harilikud pärnad, arukased ja mustad paplid.

3.5. Tegevused Telliskivi kvartalis

Asutusi ja ettevõtteid on Telliskivi kvartalis paarisaja ringis. Tegevus kvartalis kasvab kiirelt. Selle aluseks on loomemajanduse keskne kontseptsioon ja juhtstruktuur. (Labi) Erinevates

majades saab üürida ruume ateljee, studio, töötoa, töökoja, kontori ning lao jaoks, aga ka pinda muusikakollektiividele harjutamiseks. Samuti on seal võimalik rentida suuri saale kontsertide, seminaride, näituste, messide vm ürituste korraldamiseks. (Alatuvustus) Loomemajanduse ja mittetulundusühingute kõrval on kunagistes tehaseruumides kodu leidnud veel ka lastehoid ning mitmed äriettevõtted. Näiteks hetkel on 10 söögi- ja joogikohta (15.05.15 seisuga) (Lisa 5.1.), trükikojad, raamatuantikvariaat, mööblipoed, vanakraamikauplus ning mitmed salongid ja pisipoed. Söögikohtadele on tekkinud juba oma rahvusvaheline klientuur. f-hoone on populaarne soomlaste seas (KalamajanFHoone) ja Frenchy on prantslaste kogunemise kohaks. 2014. aasta septembris avas Telliskivi kvartali c1-hoones uksed uus teatrimaja Vaba Lava, mis loodi väiketeatrite ja vabatruppide jaoks. (Pedaru T.) Seal toimub ka hulgaliselt teatrivaliseid avalikke üritusi. Baltimaade suurim jazzifestival JAZZKAAR 2015 toimus tänavu ka Telliskivi loomelinnakus. (Jazzkaar) Teine pool alast, mis asub idas, on hetkel avalikkusele tundmatu ja põhiliselt asuvad seal töökojad, laod ja tootmisettevõtted. Selles osas on just valmimas multifunktsionaalne on-hoone. (ONhoone)

Välisruumis pakub kvartal külastajatele meelelahutust erinevate kontsertide ja vabaõhufestivalidega. Populaarne on ka kirbuturg, mis toimub üle nädala.

3.6. Planeeringud

Põhja-Tallinna üldplaneeringu kohaselt on ette nähtud Telliskivi kvartali olemasoleva krundi arendamisel tagada võimalikult suures ulatuses rohealade ja olemasolevale linnaosa piirkonnale omase miljöö säilitamist. Üldplaneeringu kohaselt on ala määratud segahoonestusalaks, mis on multifunktsionaalne linnalik piirkond. Lisaks on planeeritud ühistranspordi parandamine antud ala ümbruses. Plaanis on luua bussiühendus Kalamaja ja Pelgulinna vahel ning trammiliikluse ümberplaneerimine Reisijate tänavale (Lisa 1.6.) Põhja-Tallinna üldplaneeringu kohaselt on planeeritud kergliiklusteede rajamine ümber Telliskivi kvartali. (Lisa 1.) Rohevõrgustiku planeeringu järgi on antud alal haljastusprotsent 20% ja ette nähtud tänavahaljastus Telliskivi ja Reisijate tänavale (Lisa 1.8.). (PõhjaTallinnalinnaosa)

Antud alale on koostamisel QP Arhitektide poolt detailplaneering. Detailplaneering aga ei ole kehtestatud ja ala arendatakse olemasolevates mahtudes. Detailplaneeringu idee on aegade jooksul muutunud ja muutumas, kuid kindlasti plaanitakse Balti jaama poolsesse külge, kus hetkel on tühermaa, ehitada viis 8-korruselist korterelamut (Bomba). Kavandamisega on plaanis

moodustada olemasolevatesse kehanditesse uusi struktuure, põimides neid vana ja väärtuslikuga. Esile tuuakse väärtuslikke kihistusi, mis loovad meeleolu. Eesmärk on tehaseromantilist miljööd eksponeerida, ükskõik mis otstarbeks neid ruume tulevikus ka ei kasutata. m-hoone sisse kavandatakse parkimismajad, et autod oleksid varjus ja need ei segaks Telliskivi kvartali rahulikku miljööd. (Lisa 1.9.) Telliskivi kvartalisse planeeritakse autovaba keskne väljak. Väljaku haljastus peab arvestama ka suuremaid massiüritusi, näiteks Telliskivi kvartali vabaõhufestivale. Arendamist planeeritakse etappidena. (Mhooneeskiis) K-Projekti liiklusuuringu kohaselt on plaan muuta Reisisjate tänav kahesuunaliseks tänavaks ja luua trammitee. Avada läbisõit Rohu tänava ja Reisisjate tänava vahel ning rajada täiendav ühendus Reisisjate või Kopli tänavalt Rannamäe teele ehk Nunne tänava pikenduseks. (Telliskivitn60ja60a)

3.7. Tehtud tööd

Telliskivi kvartali kinnistu alale on koostatud erinevaid projekte. 2003. a korraldati Telliskivi kvartali võistlus, mille võitsid QP arhitektid Tõnu Laigu ja Tõnu Laanemäe võistlustööga „Bomba Energy“. Töö nägi ette kultuurikvartali rajamise, kus leidub nii meelelahutust, elumaju kui ka väikeettevõtteid. (Bomba) Tallinna Arhitektuuribiennaalil esinesid kuraatorinäitusel Itaalia arhitektid DOGMA grupist, kelle tööks oli „Ela igavesti. Vabriku tagasitulek“ (Klementi, K., 2013 lk 312). K-Projekt on koostanud 2013. a Telliskivi tn 60 ja 60a kinnistute lähiala liiklusuuringu. (Telliskivitn60ja60a) Epp Vahtramäe on koostanud magistritöö „Tööstusalade taaselavdamise sotsiaalkultuurilised mõjud Telliskivi Loomelinnaku näitel“ (Vahtramäe, 2013). Detailplaneering on koostamisel.

3.8. Järeldused

Analüüside põhjal kujunesid välja järgnevad olulised lähtekohad, mida arvestada ala lahendamisel:

- Telliskivi kvartal asub Tallinna vanalinna vahetus naabruses.
- Kvartali lähedusse on juba hea transpordiühendus nii kogu Tallinnast kui ka mujalt Eestist.
- Telliskivi kvartali toitlustusasutused on tuntud nii Tallinnas, Eestis kui ka välismaal.

- Ajalooliselt on kogu ala olnud tehase territoorium ja põhiliselt raudtee- ja linnatranspordivahendite tootmise tehas.
- Tsaariaegset arhitektuuri on vähe säilinud. Enamikul hoonetest on stiihilisi juurdeehitusi nõukogude ajast.
- Kaitsealuseid objekte ja piiranguid antud alal ei ole.
- Kvartalisse on sissepääs hetkel piiratud. Peamiselt pääseb kvartalisse ainult Telliskivi tänavalt.
- Alale on määratud haljastusprotsent 20%.
- Üldplaneeringu kohaselt on planeeritud kvartal segahoonestusalaks ja kvartali 4 külge rajada kergliiklusteed.
- Planeeringutes on ette nähtud eksponeerida tehaseromantilist miljööd.
- Hetkel veel detailplaneeringut ei ole ja arendatakse olemasolevates mahtudes.
- Telliskivi Loomelinnak on andnud tugeva loominguulise kuvandi kogu kvartalile.
- Kvartalit iseloomustavad raudteed, tehasemiljö ja *hipsterid*.

4. TEOREETILISED ALUSED

“Contemporary landscape architects are not surrealists, they are designers who seek to mine the surrealist spirit”¹
(Magallanes, 2005 lk 228)

Uurimuse teoreetilised lähtekohad on valitud lähtuvalt endisest funktsioonist, praegusest olemasolevast arhitektuurist kui ka hetkel väljakujunenud kuvandi sümbioosist. Telliskivi kvartali puhul on tegu linnaruumiga, mis on aegade jooksul olnud tehaseala. Nüüdseks on tehase funktsioon osaliselt lõppenud ja kvartali omanike soov on muuta kogu kvartal loomemajandust toetavaks keskkonnaks. Välisruum aga peaks toetama Telliskivi kvartali ajalooliselt väljakujunenud arhitektuurset kompleksi kui ka Telliskivi Loomelinnaku loomingulist ja innovatiivset kuvandit. Kvartali arhitektuuris on põimunud erinevad ajastud ja funktsioonid, mis mõjub aga tänapäevases keskkonnas sürrealistlikult (Lisa 3.2.). Kompleks peaks muutuma multifunktsionaalseks avalikuks ruumiks, kus on tegevusi ja puhkamise võimalusi nii kvartalis töötavatele inimestele kui ka laiemale avalikkusele. Selleks, et hõlmata projektlahendisse kogu kvartal tervikuna, on käesoleva töö lähtekohaks valitud sürrealism maastikuarhitektuuris, kuna see lähenemine võimaldab haarata koha unikaalset omapära ja loomingulisust.

4.1. Sürrealismi iseloomustus

Sürrealism (*surréalisme*) on 20. sajandi kunsti- ja kirjandusvool, mis sai alguse Pariisis. Selle koolkonna lõi teoreetik André Breton (1896-1966) (Vaga V., 1999). Nimetus „sürrealism“ võeti kasutusele 1924. aastal. Paljude noorte kunstnike soov oli luua midagi reaalsemat kui on reaalsus ise. Sigmund Freud oli eeskujuks paljudele sürrealistidele. Ta oli oma raamatutes tõestanud, et kui lülitada välja inimese teadlik mõtetegevus, tuleb temas esile laps ja metslane. See idee ajendas sürrealiste kuulutama, et kunsti ei ole võimalik luua kaine mõistuse baasil. Nad teavitasid, et mõistus võib anda meile teadmise, kuid väitsid, et ainult „teadvusetus“ võib anda meile kunsti. Tulemus võib näida ebaharilikuna, aga kui me heidame kõrvale oma eelarvamused

¹ Tänapäeva maastikuarhitektid ei ole sürrealistid, vaid disainerid, kes otsivad inspiratsiooni sürrealismi vaimust. Autori tõlge.

ja laseme fantaasial lennata, võime kunstniku kummalist kujutusmaailma mõista. (Gombrich, 1998 lk 590-594) Kuigi ei ole kindlaid kriteeriume, mille järgi sürrealismi kirjeldada, on alljärgnevad põhimõtted, mis iseloomustavad seda kunstivoolu (Murton H., 2013):

- võimatu olukorra tekitamine
- kõrvuti kaks või rohkem näiliselt vastuolus objekt
- painutamine ruumi või perspektiivi
- mitte-loomuliku värvi kasutamine
- teksti kasutamine piltidega
- funktsiooni puudumine

Sürrealism on üllaloetletud erinevate põhimõtete kombinatsioon, mis tekitavad tunde erakordne, fantastiline, veider või imelik (Murton H., 2013).

4.2. Sürrealism maastikuarhitektuuris

Võib väita, et inimese poolt kujundatud välisruum on alati olnud mõnevõrra sürrealistlik. Puude alleed või skulptuurid hekkide ja põõsaste vahel on illusioonide loomine, aga seda ei loeta sürrealistlikuks või ei peeta imelikuks.

Sürrealistlikele maastikuarhitektidele on olnud inspiratsiooniks ajalooline Bomarzo aed Itaalias. Tuntud laiemalt kui püha hiis ja koletiste hiis, mis on vabameelne ja elujõuline Koletiste park. Põrgulõuad on rajatis, mille vahel ehituse tellija Vicino Orsini tavatses süüa ja daame vastu võtta (Lisa 3.18.). Antud alal on ka projekteeritud ja ehitatud Viltune maja. (Mazzoni, I. D., 2006 lk 70-75)

Thomas Church (1902–1978) on ilmselt esimene teadaolev maastikuarhitekt, kes kasutas sürrealismi põhimõtteid ja teooriad oma projektides. Üks tema tuntumaid projekte on El Novillero, Sanomas, Californias (1947–1949), kus vabakujuline basseini võimendab selles paiknevat Adaline Kenti skulptuuri. Skulptuur tundub nagu hõljuvat seletamatut veepinnal, mis ühildub kaugele ulatava maastikuga (Lisa 3.19.). Tulemuseks on lõputu maastik, kus terrassil seistes või istudes tekib lõpmatuse tunne. (Murton H., 2013)

Tänapäeva avangardsed maastikuarhitektid on mänginud sürrealistide ideedega alates 1960ndate lõpust. Kaasaegsed interpretatsioonid on laenanud ideid või peegeldavad sürrealistlikku õpetust oma töödes, mis pakuvad inspiratsiooni ja ümbermõtestamist maastikuarhitektuuris. Üks ilmekamaid

sürrealistlikke maastikuarhitekthe on Martha Schwartz, kelle töö *Bagel Garden* (1979) pälvis nii tähelepanuväärset tuntust kui ka kriitikat (Lisa 3.20.). (Magallanes, 2005)

Ka taimedes on sürrealismi ilminguid. Tänapäeval on aretatud erinevaid sorte, mille erilisus on just nende lehtede, võrsete või õite värvuses. On olemas okaspuid, kelle okkad võivad olla peale rohelise ka kollase, sinise, valge vm värvitooniga. Hariliku kuuse sordil 'Rydal' (*Picea abies* 'Rydal') on kevadel varajased võrsed roosad (Lisa 4.1.) Korea nulg (*Abies koreana*) aga üllatab meid oma siniste käbidega (Lisa 4.2.). Lumises maastikus aga mõjub võsund-kontpuu 'Winter Beauty' (*Cornus stolonifera* 'Winter Beauty') oma oranžide võrsetega imekspandavalt (Lisa 4.3.). Lehtede värvus võib varieeruda tumelillast valgeni. Nii näiteks mõjub Jaapani enelas 'Goldflame' (*Spiraea japonica* 'Goldflame') oma pronksist oranžini muutuva lehestikuga vegetatsiooniperioodi jooksul roosade õite taustal kummaliselt (Lisa 4.4.).

Tihti on meie ümber olevas väliruumis sürrealistlikud elemendid, kuid me oleme nendega nii harjunud, et ei taju seda. Püगतud alleepuude rivi on üks lihtsamaid näiteid, kuidas inimene soovib loodust allutada oma sürrealistlikule kunstimeelele. Sürrealism välisruumis ei ole väga levinud. See nõuab julgust ja eirab traditsioone. Sürrealistlikke väliruume on vähe rajatud, sest sürrealismi võtmeelementideks on funktsiooni puudumine ja ebaloomilisus. Samas muudabki see sürrealistliku välisruumi eriliseks, mis omakorda tõmbab kindlasti tähelepanu ja annab alale väärtust.

5. KONTSEPTSIOON

Telliskivi kvartal on kujunenud juba arendajate sihikindlal tegevusel loometegevuse keskuseks. Üks osa kvartalist ongi saanud nime Telliskivi Loomelinnak. Loomelinnakut toetavad lähedalasuvad kultuuriasutused nagu Kultuurikatel, Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseum, Eesti Arhitektuurikeskus ja Eesti Disaini Maja. Kindlasti tugevdab seda EKA uue õppehoone rajamine Põhja puisteele ja Toompeal asuv Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikool. Nii välisruumiliselt kui ka ajalooliselt on tugevad mõjutused raudteest. Asub ju ala kolme raudtee vahel ja siia rajati 19. sajandi lõpul Balti Raudtee Peatehased, mis on edasi kandnud tehaseala identiteeti.

Kvartali olemasolev sürrealistlik arhitektuurne kihistus räägib oma lugu seosest kohaga, mida seotakse välisruumi lahendisse. Telliskivi loomelinnak omakorda on loovuse, mõttevabaduse ja innovatiivsuse kandja. Sarnased jooned iseloomustavad ka sürrealismi, mistõttu aitab antud stiil tuua esile nii raudtee tehase pärandit kui ka paigaga tänapäeval seostatud loovust. Vorm, materjalid ja paigutus lähtuvad paiga omapärast ja annavad seda edasi, unustamata ajalugu ja ümbruskonda. Töö tõstab esile koha pragmaatilisuse ja lisab sürrealistlikke elemente. (Lisa 1.10.) Lahendis on keskse avaliku ala loomine, mis elustab tegevust kvartali südames. Luuakse tarbijatele sellist keskkonda, mis pakub loomingut, meelelahutust, elamusi ja kogemusi. Erilisust pakutakse läbi mitmesuguste tegevuste või sellele piirkonnale omaste sümbolite kasutamisega. Lahendatakse välisruum sürrealistlike aktsentidega, mis aitavad luua unikaalset keskkonda. Kogu alale luuakse hõlpsasti ligipääsetavuse nii jala, ratta kui ka autoga. Kvartalit saab kogeda kui mitmekülgset linnaruumi, kus ostelda, süüa, suhelda, kohtuda, harida ja puhata. Töös võetakse arvesse planeeringute visioone Reisijate tänava ja Balti jaama poolse tühja ala kohta, mida on võimalik edaspidi visioonikohaselt edasi arendada. Planeeritud on kvartalisse erinevaid väljakuid, mida saab kasutada vastavalt ürituse suurusele.

6. LAHEND

Telliskivi kvartal on mastaabilt võrreldav Tallinnas kogu Toompeaga (Bomba). Suurusest tuleneb ka nimi: Telliskivi kvartal. Kogu ala kujunduses on kasutatud ajalooliselt paigaga seotud tehasemiljööd toetavat lahendust, kus on võetud arvesse raudteega seonduvat maastikku – raudteed oma ristumistega (Lisa 4.5.), tehases valmistatud rongirattad (Lisa 2.5.), õhus olevad juhtmed. Lisaks on arvestatud olemasolevat arhitektuuri ja kvartali väliruumi. Seda kõike loomingulises sürrealistlikus võtmes. Kasutatud on Telliskivi Loomelinnaku ja tänapäeva raudteega seonduvaid värve – oranž, must, roheline, rooste. Kui hetkel on tegemist *hipsterliku* klientuuriga, siis antud lahendusega antakse tegevusi ja kasutust erinevatele huvi- ja vanusegruppidele. Planeeritud on erinevaid väliruume.

Kvartali haljastus on seni korrastatud vaid Telliskivi tänava poolsel osal, vähesel määral ka f-hoone ees ja taga. Nendel aladel on säilinud ka kõrghaljastus. Kõrghaljastust säilitatakse maksimaalselt ja lisatud on antud alale haljastuslikku väärtust. Kuna tegemist on linnaruumiga, kus peetakse suuri festivale, siis tuleb võtta arvesse, et avalik ruum ka nende ürituste käigus säiliks, kuid see asetab haljastuslikule aspektile piirangud. Seega on haljastus rohkem planeeritud nii väljakute kui ka kvartali äärealadele ja väljakutele on planeeritud teisaldatav inventar, et saaks korraldada rahvarohkeid üritusi, mis vajavad vaba ruumi.

6.1. Üldlahend

Nõukogudeaegse tööstuse jooksul on kogu ala olnud kinnine ja piiratud. Selleks, et antud kvartal saaks läbivalt toimida, on vaja avada Balti jaama poolne nurk ja ka Rohu tänava poolne nurk. K-projekti uuringus ja ka üldplaneeringus on see nii ka kavandatud. Mõlema nurga avamisega tekib uus transiittee, millest saab nii Balti jaamast otse kvartalisse kui ka sealt edasi Pelgulinna. Selle teega seoses elavneb oluliselt ka Telliskivi kvartali Balti jaama poolne külg. Reisijate tänava pikendus aga lühendab oluliselt teekonda Telliskivi tänavale. Teed on planeeritud kõvakattega teedena, mida ääristavad puudealleed, mastvalgustid ja istepingid. m-hoone projekti järgi hakkab

Balti jaama ja Rohu tänavava vaheline tee kulgema läbi m-hoone (Lisa 1.9.) ja seoses sellega on ka planeeritud allee ning suunav teetähis läbi hoone. Seni, kuni m-hoone pole rekonstrueeritud, kulgeb tee piki raudteeäärset müüri.

Kogu ala on planeeritud ühes tasapinnas. Seega ei teki takistusi jalakäijatele ega kergliiklusele. Ala jaotub osaliselt ainult jalakäijatele ja kergliikluseks, et külastajatel oleks turvaline liikuda antud kvartalis. Ala idapoolne osa koos keskväljakuga on planeeritud ainult jalakäijatele, kergliiklusele ja teenindavale transpordile. Lääneosa ja Balti jaama poolne külg on ka autodele kasutatav. (Lisa 1.12.) Alal suunavad jalakäijate kulgu sillutistesse projekteeritud raudteerööpad, mis tõusevad aeg-ajalt sürrealistlikult maapinnast ja moodustavad istepinke (Lisa 5.6.).

Läänepoolses kvartalis on suured mahukad ehitised, mille vahel on kitsad tänavaruumid. Kuna antud ala on mõeldud ka autodele, siis peale kulgemise ei jää väga ruumi muule kui alleedele, mis ilmestavad ja eraldavad osaliselt jalakäijate ja autode liikumist. Puud on püramiidvormiga, et nad ei sulgeks vaateid ja tänavad ei jääks väga pimedaks. Püramiidpuud toetavad m-, g- ja i-hoonete vahelist vaadet Pika Hermannini tornile, mis on Toompea linnuse edelatorn (Lisa 3.17.). Puud on istutatud katendi sisse. Puude ümber on metallist kaitserestid, mis kaitsevad puid ümbritsevat pinnast ja puujuuri (Lisa 4.6.). Teekatendiks on valitud asfalt, sest sellel on hea kandevõimega. Majade külge on planeeritud seintega risti paiknevad valgusreklaamid, mis juhatavad hoonetes asuvasse kontoritesse, ateljeedesse, töökodadesse jne. Valgusreklaamide asetusega hoonete risti võimaldab mööda teed liikudes võimalikult lihtsalt märgata soovitud sihtkohta. (Lisa 4.7.) Hoonetevahelistesse suurematesse piirkondadesse on mõeldud rohealasid. on- ja g-hoone vahele mõeldud puhkeala katendiks on oranž kunstmuru (Lisa 4.8.), mis juhatab sürrealistlikusse Telliskivi kvartalisse sisse Reisijate tänava poolt. (Lisa 5.2.)

Kvartalis on planeeritud erinevaid väljakuid, mida saab kasutada vastavalt ürituse suurusele. Juba hetkel korraldatakse kvartalis erinevaid kontserte ja vabaõhufestivale. Selleks on väljatöötatud väljakute süsteem, mida saab kasutada paindlikult ja multifunktsionaalselt. (Lisa 1.11.)

6.2. Keskväljak

Peaaegu keset kvartalit on kaks väljakut, mida eraldab b-hoone. Antud projekti käigus käsitletakse kogu seda ala kui keskväljakut (Lisa 5.3.). Selleks on planeeritud b-hoone muuta keskselt avalikuks hooneks, mis on läbitav ehk sisetänavaga. b-hoone keskne osa on avalik maja,

mis ennekõike oleks kogu kvartali infopunkt. Lisaks tuuakse sinna nii Kalamaja raamatukogu, mis hetkel asub Kotzebue tänaval, kui ka EKA raamatukogu. 2016. aastal kolib Eesti Kunstiakadeemia (Kotzebue 1) asuvasse hoonesse, mis asub antud kvartalist 800 m kaugusel. Lisaks on üle raudtee Tallinna Transpordikool (Tehnika 18) ja Toompeal EMTA lavakunstikool (Toom-Kooli 4). Kuna kvartal on tuntud kui Telliskivi Loomelinnak, siis on raamatukogu nii loome kui ka tarkuse sümbol. Kuna kvartali igapäevased külastajad on kas firmade töötajad, kliendid, Vaba Lava ürituste või toidukohtade külastajad, laiendab raamatukogu huvigruppe kooli algastmest kuni pensionieani. Arhitektuurselt peaks hoone olema võimalikult õhuline, et siseruum ja seda ümbritsev välisruum oleksid kui üks tervik ja omakorda ühendaksid kaks väljakut, mille tulemusena tekib ühtne avalik ruum oma välis- ja siseruumidega. Seda soodustab idaküljes juba olemasolev suurte akendega fassaad (Lisa 3.8., 3.10.). Kuna hoone on oma tööstusreostuse tõttu problemaatiline, siis on kirjeldatud funktsiooni puhul võimalik kaasata avaliku otstarbe andmisel nii kohalikku omavalitsust kui ka riiki. Lisaks saab taotleda erinevaid toetusi Keskkonnainvesteeringute Keskusest (KIK) kui ka Euroopa Liidu Regionaalarengu Fondist (ERDF).

Mõlemal pool b-hoonet on väljakud, mis on planeeritud multifunktsionaalseteks (Lisa 1.11.). Eesmärgiks on, et kogu väljaku keskel olev inventar on teisaldatav. Idapoolsel väljakul on raudtee markeeringuga tekitatud erineva funktsiooniga alad. m-hoone edelakülge on hea kasutada terrassideks ehk kohvikualaks. Seda soodustab ka ilmakaar. Välikohviku aladel on suured oranžid päevavarjud, mis tekitavad välisruumi varjualuse ruumi (Joonis 5.11.). Põhjaküljes on taraga eraldatud elektri jaam, mis ilmestab oma metallkonstruktsioonidega tehaseilmjööd (Lisa 3.14.). Selle väljakupoolsesse külge on planeeritud teisaldatav lava. Lava ehitatakse vajadusel merekonteineri veoks kasutatavatele alustele (Lisa 4.9.). Igapäevaselt on seal aga *skatepark* ratta ja rulaga sõitmiseks (Lisa 4.10.). *Skateparki* ja kohvikuala eraldab kruusaala. See on planeeritud petankimänguks. Ala on planeeritud nii suurena, et seal on võimalik pidada petankivõistlusi. See võimaldab taaskord meelitada alale erinevaid huvigruppe. Petanki mängivad nii noored kui ka vanad ja ka ratastoolis inimesed (Lisa 4.11.). Väljaku keskele alale on planeeritud taimekonteinerid, mille juurde on disainitud toolid, mis on inspireeritud korstnatest ja rongiratastest. (Lisa 5.7.) Väljaku lõunaküljes aga on vett pihustavad purskkaevud, mis annavad udu efekti (Lisa 4.12.). Tegu oleks nagu maa-aluse tehasega, mille korstnad maa peale ulatuvad. Purskkaevud võivad olla tsükliliselt programmeeritud. Kuumadel suvepäevadel, kui inimesed tavaliselt konditsioneeritud hoonetesse põgenevad, on see ala kindlasti tõmbenumbriks. Purskkaevude kõrval on väike roheala, mis pakub varju ja võimalust

varbaid mullapinnal tunda. Talvisel perioodil on planeeritud peaväljakule rajada liuväli.(Lisa 5.4.)

Lääneväljakul on juba olemasolev endise tehase tõstekonstruksioon, mille alla on planeeritud kiigeplats (Lisa 3.10., Lisa 5.10.). Kiikumine arendab nii tasakaalu kui ka rahustab ning on populaarne nii täiskasvanute kui ka laste seas. Väljaku keskne ala on kaetud kunstmuruga, mis on oranži värvi. Oranž on üks kvartali värvitoonidst ja samas mõjub sürrealistlikult (Lisa 4.8.). Muru tõuseb põhjapoolsest otsast üles pinkideks, millest moodustuvad lamamistoolid (Lisa 5.8.). Metallkonstruksioonide kõrvale on istutatud liaantaimed, mis loovad õdusust ja turvatunnet (Lisa 4.13.).(Lisa 5.4.)

Mõlemad väljakud on sobivad ürituste, kontsertide, festivalide korraldamiseks. Selleks on mõeldud, et kogu väljakul olevat inventari on võimalik tõstukitega teisaldada. Lisaks on võimalik saada lisaalasad parklate arvelt (Lisa 1.11.).

6.3. Pargialad

Pargialasad on kvartalis kaks (Lisa 1.11.). Need alad on juba välja kujunenud, neid on vaja vaid korrastada ja rajada teed, et oleks võimalik parki läbida. Puid tuleb istutada just Balti jaama poolsesse parki. Valida tuleb linnatingimustesse sobivaid taustapuid, kellele võib aktsendiks lisada huvitavaid soolopuid. Kasutada tuleks Tallinna tänava- ja pargipuude istikute soovituslikus nimekirjas olevaid liike ja sorte (Avalikule).Teed valgustatakse mastvalgustitega, mis on lihtsad ja pragmaatilised (Lisa 5.5.).

6.4. Parkla

Parkalaala on Balti jaama poolse raudtee ääres, mida eraldab kõrge müür. Detailplaneeringuga on plaanis antud alale rajada korterelamud. Kuna töö detailplaneeringuga on veel pooleli, siis kasutame antud ala parkimiseks, see võiks esialgselt rahuldada parkimisvajadust Telliskivikvartalis. Parklasse on planeeritud 327 parkimiskohta.(Lisa 5.2.) Tulevikus lahendab ala parkimisprobleemi m-hoone rekonstrueerimine. Sinna on planeeritud sisetingimustesse üle 600 parkimiskoha(Lisa 1.9.). Hetkel on parkla parkimiskohad grupiti oranžist betoonkivist. Nende vaheline ala on aga freesitud asfalt, mis annab märku ajutisusest. Balti jaama ja Rohu tänava vaheline teelõik mööda müüri äärt on asfaltkattega, et teed oleks võimalik läbida ka

jalgrattal ja rulluiskudel. Lisaks võib suuremate festivalide puhul antud ala kasutada ka väljakuna.

Kogu parklaala kujundus on inspireeritud Balti jaama maastikust, kus oranžid rongid ja raudteed vahelduvad perroonidega. Ala on visuaalselt kui Balti jaama pikendus.(Lisa 3.15.) Raudteeäärsele müürile on plaanis ehitada avad, nagu on seda juba tehtud kvartali idapoolses müüris (Lisa 3.16.). Kui hetkel on ainult üle müüri näha mööduvate rongide katuseid, siis avade kaudu tekiks müüri liikuvad pildid. Samas tekib ka rongides pilguheit kvartalisse. Müüri äärde istutatakse liaane, mis dekoreeriks pikka halli müüri vahelduvalt olemasolevate *graffititega*.

6.5. Väikevormid

Väljakualale ja seda ümbritsevale alale on disainitud erinevad pingid, mis on inspireeritud raudteest ja lahendatud sürrealismi võtmes. Inspiratsiooni on andnud uskumatud nähtused raudteega, mis pole tavapärased ja mida on pinkide näol kasutanud väljakul (Lisa 5.9.). Sillutises kasutatud dekoratiivsed rööpad justkui tõusevad maast ja moodustavad erinevaid pinke, mille istumisosa on justnagu peenikesed liiprid. Puitosad on liimpuidust.(Lisa 5.6.) Istutuskonteinerid on roostevärvi silindrilised anumad, mille küljes on rongiratastest inspireeritud pingid (Lisa 5.7.). Istutusanumad on tõstukiga teisaldatavad.

Ajutistele aladele ehk parklaallele ja Reisijate tänava pikendusele on planeeritud betoonplokkidele ehitatud toolid. Kasutatud betoonplokkidele on peale pandud lauad. Parklaala ääristab kvartali poolt allee, mida piiravad kõrgpeenrad. Kõrgpeenardeks on kasutatud betoonist kaevuraketisi, et eraldada puude kasuvupinda freesitud asfaldist ja samas rõhutada ajutisust. Kõrgpeenra pinnakatteks kasutatakse ürtide ja kukeharja segamatti. (Lisa 4.15.)

6.6. Valgustus

Valgustuses on kasutatud kogu alal nii mastvalgusteid kui ka trossvalgusteid, viimaseid võimalikult palju. Trossvalgustid annavad ka edasi raudteealade miljööd ja ei ole avalikus ruumis takistuseks. Valitud on Philipsi *Street Free* valgustid, mis on väga kerged ja võimaldavad katta suuri alasid ilma kinnitusteta. Mastvalgustid on põhiliselt trosside kinnitamiseks ja lisavalgustuseks kohas, kus trossvalgusteid ei ole võimalik kinnitada. Mastvalgustid on lihtsad

metalltorud, mille valguskehad on LED-id. Salapärasema miljöö tekitamiseks on planeeritud ka LED-valgusribad raudteest ülestõusvate pinkide esiäärte alla (Lisa 5.5.).

6.7. Tähistus

Kogu kvartali hooned on tähistatud tähtedega, mis on antud nõukogudeajala hoonetele. Tänavanimetusi ei ole ja orienteeruma peab hoonete tähistuste järgi. Selleks on ette nähtud, et hoonete nurkadele tulevad lihtsad valguskastid, et hooned oleksid eristatavad ka pimedal ajal. Selleks on metallist leht millest on tähistus välja lõigatud ja seinast veidi eemale kinnitatud. Metallplaadi tahaküljele kinnitatakse LED valgustid, mis valgustatud metallplaadi ja seina vahelist ala. (Lisa 4.16.)

6.8. Prügikonteinerid ja kogumiskohad

Võimalikult paljud prügikogumise kohad on mõeldud projekteerida siseruumidesse, seda just idapoolses kvartalis. Kvartalis tervikuna on enamik prügikonteinereid planeeritud maa alla (Lisa 4.14.). Nii ei riiva need silma, võimalus prügikastide kallal vandaalitseda on väiksem ja neile on piiratud ligipääs ka eluheidikutel-kodututel, keda prügikastid kõlbliku kraami otsimise nimel ligi meelitaksid. Maa peale on toodud üksnes konteinerite avad, kust prügi maa-alustesse kogumiskonteineritesse kukub.

6.9. Taimestus

Taimestus on valitud lihtne ja klassikaline. Puudena on kasutatud Eestis kasvavaid ja linnatingimustele vastupidavaid liike. Nendeks on läiklehine pärn (*Tilia x euchlora*), harilik vaher (*Acer platanoides*), harilik pihlaks (*Sorbus aucuparia*) ja okaspuudest mägimänd (*Pinus mugo*). Linnaruumis on kitsastel tänavatel kasutatud hariliku vahtra püramiidvormi 'Columnare' (*Acer platanoides* 'Columnare'). Vahtraid ja pihlakaid on kasutatud just nende viljade ja lehtede oranži värvuse tõttu. Lisaks oleme kasutanud põõsastena võsund-kontpuud 'Winter Beauty' (*Cornus stolonifera* 'Winter Beauty'), kelle võra annab talvel väga säravat oranži värvi ja konteineritesse Jaapani enelat 'Goldflame' (*Spiraea japonica* 'Goldflame'), kelle lehestik muutub vegetatsiooniperioodi jooksul pronksist oranžini.

7. KONTSEPTSIOONI ELLUVIIMISE VÕIMALUSED JA SELLE ARENDUSETAPID

Antud projekti lahend on kui teostatav projekt. Kogu ala tuleb korrastada ja valgustada nagunii. Lahend arvestab kvartali eripära, mille loovad aktsendid nagu pingid, kunstmuru, pink-konteinerid, udupurskkaevud, rööpad katendis, kiigeplats jne. Need on elemendid, mis tegelikult muudavad avaliku ala eriliseks. Siin aga sõltub omanike julgusest, finantsilistest võimalustest ja huvist selliselt eristuda. Kogu planeeringu teostus kvartalis toob kindlasti tähelepanu ja lisab selle kasutusaktiivsust.

Kogu planeering on ette nähtud teostuma 3 etapis (Lisa 1.13.). Esimeses etapis avatakse Balti jaama ja Rohu tänava nurgad, mis aktiveerib kogu kvartali läbitavust ja elustumist ka kvartali lõunaosas. See omakorda muudab lõunakülje atraktiivsemaks teenuseid pakkuvatele firmadele. See on ka antud töös prioriteediks, millega kaasneb parklaala ja teedestruktuuride korrastamine. Samal ajal tuleb korrastada ka Reisjate tänava pikendus. Oluline on ligipääsetavus kvartalile. Antud etapi teostus on 2016. aastal.

Järgnevalt tuleb rekonstrueerida b-hoone ja sellega koos rajada keskne väljak. Avaliku maja ehk b-hoone rekonstrueerimine ja sellele uue funktsiooni andmine elustab oluliselt kogu kvartalit. Ala hakkab tõmbama erinevaid huvigruppe, samuti tekitab väljakute korrastamine avaliku multifunktsionaalse rekreatsiooniala, mis on mõeldud nii kvartalis töötavatele inimestele, kvartalis tegutsevate firmade klientidele kui ka kogu ümbruskonnas elavatele inimestele. Teise etapi teostamine toimub 2018. aastal.

Kolmanda etapina tuleb rajada ülejäänud kvartali väliruum. Selle rajamine sõltub aga kvartali arhitektuursest arengust. Hetkel on suured tööstushooned jätkuvalt tööstuslikus kasutuses ja nende rekonstrueerimiseks on vaja teha suuremahulisi ehitustöid, mis vajavad suuremat vaba ruumi. Kuna kvartali sees on suhteliselt kitsas, siis enne, kui rekonstrueerimine pole teostunud, pole ka otstarbekas ala lõplikult rajada.

KOKKUVÕTE

Telliskivi kvartal asub Põhja-Tallinna linnaosas, Kalamajas. Vahetus läheduses on Tallinna vanalinn ja kvartali kõrval on reisijate rongjaam ehk Balti jaam. Telliskivi kvartalist on umbes 500 m Tallinna vanalinna, 1,5 km Vabaduse väljakule. Kvartali naabruses asuvad mitmed kultuuriga seonduvad keskused nagu Kultuurikatel, Eesti Kaasaegse Kunsti Muuseum jt. 2016 aastal on planeeritud Eesti Kunstiakadeemia uue hoone rajamine 800 m kaugusele kvartalist.

Kvartal on tuntud ennekõike kui Telliskivi Loomelinnak. Tegelikult on kvartal oluliselt suurem. Kvartalis asub mitusada firmat, mis enamikus on suunatud loomemajandusele. Lisaks on ka alal tehase ja töökodade funktsioonidega firmasi. Telliskivi kvartal on eri ajastutel ehitatud hoonete ja nende ümberehitamiste kogum. Hoonete arhitektuuris on kihistusi tsaariajast kuni tänaseni. Kvartali populaarsus on kasvanud väga kiiresti. Seda ennekõike kultuuriga tegelevate firmade, *hipsterite* ja nüüdseks ka keskklassi seas. Ajalooliselt oli alal algselt juurviljaaiad ja mõned majapidamised kuhu rajati 1870. aastal Balti Raudtee Peatehased. Peale seda on ala kogu aeg olnud tehase funktsiooniga. 2009 aastal alustas kvartalis tegevust Telliskivi Loomelinnak mis andis kvartalile uue multifunktsionaalse funktsiooni.

Telliskivi kvartali kinnistu alale on koostatud erinevaid ideekavandeid ja arhitektuurilisi projekte. Objekt sai valitud töö teemaks, kuna Telliskivi kvartalis ei ole veel maastikuarhitektuurilist projekti tehtud. Välisruumis hetkel veel kontseptsiooni või sihikindlat tegevust ei ole. Katendeid on mõnedes kohtades korrastatud. Töö eesmärgiks ongi lahendada avalik ruum sellisel moel, et see kannaks endiste aegade vaimu ja tekiks kaasaegne linnaruum, mis on mõeldud erinevatele huvigruppidele. Samas eristuks kvartal selgelt ümbritsevast ja oleks äratuntava identiteediga.

Töö lähteülesandeks on leida lahendus, et kvartal tervikuna muutuks toimivaks ja atraktiivseks avalikuks ruumiks, mis pakub meelelahutust, elamusi ja kogemusi. Töö teostamiseks tehti välisvaatlusi, tutvuti ajalooliste materjalidega ning muude publitseeritud materjalidega. Uurimuse teoreetilised lähtekohad sai valitud lähtuvalt endisest funktsioonist, praegusest olemasolevast arhitektuurist kui ka hetkel väljakujunenud kuvandi sümbioosist. Sürrrealism on ühine nimetaja Balti Raudtee Peatehastele ja Telliskivi Loomelinnakule. Antud stiil aitab esile

tuua nii raudtee tehase pärandit kui ka paigaga tänapäeval seostatud loovust. Vorm, materjalid ja paigutus lähtuvad paiga omapärast ja annavad seda edasi, unustamata ajalugu ja ümbruskonda. Töö tõstab esile koha pragmaatilisuse ja lisab sürrealistlikke elemente. Sellega saavutatakse selgelt eristuv ja äratuntav identiteet.

Kogu ala kujunduses on kasutatud ajalooliselt paigaga seotud tehasemiljööde toetavat lahendust, kus on võetud arvesse raudteega seonduvat maastikku – raudteed oma ristumistega, tehases valmistatud rongirattad, õhus olevad juhtmed. Lisaks on arvestatud olemasolevat arhitektuuri ja juba väljakujunenud kvartali väliruumiga seonduvaid funktsioone. Antud lahendusega antakse lisaks tegevusi ja kasutust erinevatele huvi- ja vanusegruppidele ja planeeritud on erinevaid väliruumid.

Kokkuvõtteks planeering arvestab kvartali eripära, mille loovad aktsendid. Need on elemendid, mis tegelikult muudavad avaliku ala eriliseks. Siin aga sõltub omanike julgusest, finantsilistest võimalustest ja huvist selliselt eristuda. Kogu planeeringu teostus kvartalis toob kindlasti tähelepanu ja lisab selle kasutusaktiivsust.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Abies Koreana [WWW] // Aberdeen Gardening. - 15. 05 2015. a. - <http://www.aberdeengardening.co.uk/diary/2011/07/abies-koreana/>.

Ala tutvustus [WWW] // Telliskivi Loomelinnak. - 19. 02 2015. a. - <http://telliskivi.eu/et/linnak/tutvustus/>.

Arjakas K. Eesti raudtee 140 : sissevaateid ajalukku. [Raamat]. - Tallinn : Eesti Raudtee, 2010. - 444 lk.

Avalikule alale puude istutamise kord [WWW] // Tallinna Õigusaktid. - Tallinna Linnavalitsus. - 11. 05 2015. a. - <https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=121431>.

Bagel Garden, Back Bay Boston, MA USA [WWW] // Martha Schwartz. - 15. 05 2015. a. - http://www.marthaschwartz.com/projects/art_commissions_bagelgarden.php.

Balti jaama põnev ajalugu [WWW] // Jaak Juske blogi. - 18. 02 2015. a. - <http://jaakjuske.blogspot.com/2012/03/balti-jaama-ponev-ajalugu.html>.

Balti Raudtee Peatehastest RAS Estelini. [WWW] // Telliskivi muuseum. - 18. 02 2015. a. - <http://telliskivimuuseum.weebly.com/telliskivi-lugu.html>.

Baltika kvartal [WWW] // Kawe. - 15. 05 2015. a. - <http://kawe.ee/est/objektid/buroohooned/baltika-kvartal/>.

Betoonplokid [WWW] // Osta. - 20. 05 2015. a. - <https://www.osta.ee/betoonplokid-38707753.html>.

Bomarzo: Grove of the Monsters [WWW] // The Museum of UnNatural Mystery. - 15. 05 2015. a. - <http://www.unmuseum.org/bomarzo.htm>.

Bomba Energy [WWW] // QP Arhitektid. - 04. 02 2015. a. - http://qparh.ee/wp-content/uploads/2012/06/bomba_energy_seletuskiri.pdf.

Chassis King [WWW] // 40 Foot Straight Frame Container Chassis. - 15. 05 2015. a. - <http://www.chassisking.com/products/40-foot-container-chassis/40-foot-straight-frame-container-chassis>.

Climbing plants [WWW] // Printest. - 08. 09 2014. a. - <https://www.pinterest.com/pin/16205928656788885/>.

Conifer garden in early May [WWW] // Forums Gardenweb. - 15. 05 2015. a. - <http://forums.gardenweb.com/discussions/1850340/conifer-garden-in-early-may>.

Core77 Design Awards 2012: Philips FreeStreet, Professional Winner for Furniture & Lighting [WWW] // Core 77. - 20. 05 2015. a. - <http://www.core77.com/posts/23051/Core77-Design-Awards-2012-Philips-FreeStreet-Professional-Winner-for-Furniture-n-Lighting>.

Earthquake twists railway tracks [WWW] // Paranormal Ghost Society. - 20. 05 2015. a. - <https://groups.yahoo.com/neo/groups/ParanormalGhostSociety/conversations/topics/75770>.

Eesti Entsüklopeedia [WWW] // Eesti Vabariik. - 19. 02 2015. a. - http://entsyklopeedia.ee/artikkel/eesti_vabariik.

Fog in fountains [WWW] // Koolfog. - 20. 05 2015. a. - <http://www.koolfog.com/fog-effects/fog-effects/fog-in-fountains>.

FreeStreet [WWW] // Philips road and urban lighting. - 05. 05 2015. a. - <http://www.lighting.philips.com/main/prof/outdoor-luminaires/road-and-urban-lighting/road-and-urban-luminaires/freestreet>.

Freestyle Swimming [WWW] // Burning Settlers Cabin. - 15. 05 2015. a. - <http://www.burningsettlerscabin.com/?tag=surrealism>.

Galerii [WWW] // Greenroof. - 15. 05 2015. a. - <http://www.greenroof.ee/index.php?page=94>.

Gombrich E. H. Kunsti lugu. [Raamat]. - Tallinn : Avita, 1998. - 686 lk.

Hallas-Murula K. Arhitekt ja tema aeg Voldemar Herkel. [Raamat]. - Tallinn : Eesti Arhitektuurimuuseum, 2009. - 168 lk.

Harilik pihlakas [WWW] // Väärtuste rajad. - 20. 05 2015. a. - <http://rihupoiss.pbworks.com/w/page/6846324/HARILIK%20%20PIHLAKAS>.

Hiiumaa 2010 [WWW] // Flickr. - 15. 05 2015. a. - <https://www.flickr.com/photos/tomipildid/sets/72157624721618794/with/4889949637/>.

Jahnke S. Eesti Kunstiakadeemia valis uue õppehoone asukohaks vabriku Kotzebue tänaval [WWW] // Artun. - 22. 02 2015. a. - <http://www.artun.ee/eesti-kunstiakadeemia-valis-uae-oppehoone-asukohaks-ajaloolise-vabriku-kotzebue-tanaval/>.

Jalgrattateed ja rattaparklad Tallinnas [WWW] // Tallinn. - 13. 02 2015. a. - <http://kaart.tallinn.ee/Tallinn/Show?REQUEST=Main&BBOX=532362.5,6576600.0,566837.5,6594125.0&WIDTH=1379&HEIGHT=701&LAYERS=1,1060&STYLES=,&lang=est>.

Jazzkaar kolib Tallinna moodsaimasse kultuurikeskkonda [WWW] // Jazzkaar. - 15. 05 2015. a. - <http://www.jazzkaar.ee/et/menu-uudised/jazzkaare-uudis/item/jazzkaar-kolib-tallinna-moodsaimasse-kultuurikeskkonda.html>.

Jeu de Boules [WWW] // MFC De Wijert / Helpman. - 20. 05 2015. a. - <http://www.mfcgroningen.nl/bestanden/volwassenactiviteiten.htm>.

Juske J. Lood unustatud Tallinnast [Raamat]. - Tallinn : Pegasus, 2012. - 207 lk.

Juske J. Lood unustatud Tallinnast. 2, Tallinna tööstus [Raamat]. - Tallinn : Pegasus, 2013. - 207 lk.

Kaevurakked 2000 [WWW] // Ripo. - 20. 05 2015. a. - <http://www.ripo.ee/et/kaevurakked/69-kaevurake.html>.

Kalamaja asumi ajaloost [WWW] // Tallinn. - 19. 02 2015. a. - <http://m.tallinn.ee/est/g4106s43130>.

- Kalamajan F-Hoone [WWW] // Rantapallo. - 18. 02 2015. a. - <http://www.rantapallo.fi/tallinnainen/2012/06/27/kalamajan-f-hoone/>.
- Karjus J.** Kalamaja kinnisvarabuum endiselt täistuuridel [WWW] // Postimees. - 09. 05 2015. a. - <http://tallinncity.postimees.ee/3148137/kalamaja-kinnisvarabuum-endiselt-taistuuridel>.
- Kergliiklusteed [WWW] // Põhja-Tallinna üldplaneering. - 19. 02 2015. a. - http://m.tallinn.ee/est/ehitus/04_PT_YP_10_klteed.pdf.
- Klementi, K.** Tallinna Arhitektuuri biennaal 2013 [Raamat]. - Harjumaa : Eesti Arhitektuurikeskus, 2013. - 304 lk.
- Labi H.** Põhja-Tallinna loomemajanduse uuring [WWW] // Telliskivi. - 11. 05 2015. a. - <http://www.telliskivi.eu/Loomemajanduse-uuring.pdf>.
- Landscape Architecture New York - High Line Park - Phase 3 [WWW] // Landscape Architect's pages. - 20. 05 2015. a. - <https://davisla.wordpress.com/2014/10/13/new-york-high-line-phase-3/>.
- Letpuud ja -põõsad [WWW] // Hansaplant. - 15. 05 2015. a. - <http://www.hansaplant.ee/?op=body&id=59>.
- M hoone [WWW] // QP arhitektid. - 19. 02 2015. a. - <http://qparh.ee/work/m-hoone/>.
- M hoone eskiis variant III [WWW] // QP Arhitektid. - 04. 02 2015. a. - http://qparh.ee/wp-content/uploads/2014/12/M-hoone-eskiis_kodu2.pdf.
- Maa-amet** Maa-ameti geoportaal [WWW] // Maa-amet. - 20. 02 2015. a. - http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGis?app_id=UU82&user_id=at&punkt=541376,6589228&zoom=247.71063829842&LANG=1.
- Magallanes F.** Landscape surrealism [Raamatu jagu] // Surrealism and Architecture / raamatu aut. Mical T. - Oxon : Routledge, 2005. - 362 lk.
- Maja [WWW] // Vabalava. - 07. 02 2015. a. - <http://vabalava.ee/vaba-lava/maja/>.
- Mazzoni, I. D.** Aiad ja pargid : aiakunst antiigist tänapäevani [Raamat]. - Tallinn : TEA Kirjastus, 2006. - 279 lk.
- Mathematical symbols, or street lights Stars (Photos) - Lighting Industry [WWW] // Fribiz. - 03. 05 2015. a. - http://news.frbiz.com/mathematical_symbols_or_street-340178.html.
- Meadow Twist Orange [WWW] // Evergreen UK. - 15. 05 2015. a. - <http://www.evergreensuk.com/meadow-twist-orange.html>.
- Murton H.** Surrealism within Landscape Architecture: A Study into the Weird and Wonderful. [Aruanne]. - Leeds : Leeds Metropolitan University, 2013.
- Nerman R.** Pelgulinn. Kultuurikeskkonna kujunemine ja areng [Raamat]. - Tallinn : Tallinna Raamatutrükikoda, 2000. - 551 lk.
- Nerman R., Lõhmus L.** Tallinna asumid ja ametlikud kohanimed [Raamat]. - : Tallinna Linnaplaneerimise Amet, 2013. - 312 lk.
- Nerman R., Treikelder I., Kruup T.** KAART & kaart [WWW] // Eesti Rahvusraamatukogu. - 18. 02 2015. a. - <http://www.nlib.ee/index.php?id=17314>.

Nerman R., Treikelder, I., Kruup T. KAART & kaart [WWW] // Eesti Rahvusraamatukogu. - 18. 02 2015. a. - <http://www.nlib.ee/index.php?id=17314>.

ON hoone [WWW] // Telliskivi kvartal. - 16. 02 2015. a. - <http://www.telliskvartal.ee/index.php?id=244>.

ON-hoone [WWW] // QP Arhitektid. - 20. 05 2015. a. - <http://qparh.ee/work/on-hoone/>.

Oxford Dictionaries [WWW]. - 09. 05 2015. a. - <http://www.oxforddictionaries.com/definition/learner/hipster>.

Paignton skatepark [WWW] // Imgbuddy. - 20. 05 2015. a. - <http://imgbuddy.com/skate-park.asp>.

Palo rongid jälle hädas: "Porgandid" rammivad Balti jaama [WWW] // Pealinn. - 20. 05 2015. a. - <http://www.pealinn.ee/koik-uudised/palo-rongid-jalle-hadas-porgandid-rammivad-balti-jaama-n29012>.

Parasol Product Gallery [WWW] // Breezefree. - 26. 05 2015. a. - http://www.breezefree.com/Parasol_Gallery.html.

Pedaru T. Telliskivi Loomelinnakus alustab peagi Vaba Lava [WWW] // ERR. - 09. 05 2015. a. - <http://kultuur.err.ee/v/teater/6baa44bc-4ec9-4f9d-8351-17bd2cdf1ffa>.

Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneering [WWW] // Tallinn. - 19. 02 2015. a. - http://www.tallinn.ee/est/ehitus/PohjaTallinnaUPseletuskiri_19.02.pdf.

Reisiplaneeria [WWW] // Peatus. - 13. 02 2015. a. - http://www.peatus.ee/#route_search.

Riet K. RAS Esteli Territooriumi keskkonnaseisundi uuring, Ökoloogiline aruanne [Aruanne]. - Tallinn : Riiklik Aktsiaselts REI, 1995. - 8645X.

Riet K. Reostusuuring endises elavhõbedatsehhis Telliskivi tn. 60a. Reostusuuringu aruanne. [Aruanne]. - Tallinn : OÜ Rei Geotehnika, 2009. - 2577-09.

Riet K. Telliskivi 60, 60A ja 60E maa-ala pinnase ja põhjavee seisund, Tallinn Telliskivi 60, 60A ja 60E ökogeoloogiauuringu aruanne [Aruanne]. - Tallinn : OÜ REI Geotehnika, 2007. - 1982-07.

Sarv P. Tallinna Loomelinnakus kaeti seinad graffititega [WWW] // Õhtuleht. - 19. 10 2013. a. - 09. 05 2015. a. - <http://www.oh tuleht.ee/550480/galerii-tallinna-loomelinnakus-kaeti-seinad-graffititega>.

Sepping K. Bakakaureusetöö: Linna Taaselustamisprotsess ja majandustegevus: Rotermanni kavartali näitel [Raamat]. - Tallinn : Tallinna Tehnikaülikool, 2015.

Sotkon waste system gallery [WWW] // Sotkon. - 20. 05 2015. a. - <http://www.sotkon.com/en/4/gallery>.

Stainless Steel Tree Protection [WWW] // Dragonfly landscapes. - 15. 05 2015. a. - <http://www.dragonfly-landscapes.co.uk/images/stories/shop/tree-protection/protection-steel.pdf>.

Tarkvarastuudio [WWW] // Tallinna Linnaarhiivi Kaardikogu. - 18. 02 2015. a. - http://www.tarkvarastuudio.ee/tallinn_linnaarhiiv/149-5-122.htm.

Teideman J. The 20 most hipster neighbourhoods in the world [WWW] // Skyscanner. - 22. 02 2015. a. - <http://www.skyscanner.net/news/20-most-hipster-neighbourhoods-world>.

Telliskivi 60, G ja K hoone mahtude arhitektuurne analüüs [WWW] // QP Arhitektid. - 04. 02 2015. a. - <http://qparh.ee/wp-content/uploads/2014/12/Tekst.pdf>.

Telliskivi Loomelinnak peab esimest sünnipäeva [WWW] // Loov Eesti. - 11. 05 2015. a. - <http://www.looveesti.ee/telliskivi-loomelinnak-peab-esimest-sunnipaeva/>.

Telliskivi tn 60 ja 60a kinnistute detailplaneeringu ning lähiala liiklusuuring [WWW] // K-projekt. - 20. 02 2015. a. - <http://kprojekt.ee/telliskivi-simulatsioon-etapp-1/>.

Tondi (raudtee)ülekäik [WWW] // Panoramio. - 26. 05 2015. a. - <http://www.panoramio.com/photo/45901569>.

Treiman KJ of the rails [WWW] // Flickr. - 15. 05 2015. a. - <https://www.flickr.com/photos/kjtfoto/8540580218>.

Vaade M. I. Kalinini nimelise Tallinna Elektrotehnika Tehase hoonele [WWW] // Fotis. - 18. 02 2015. a. - <http://www.ra.ee/fotis/index.php?type=2&id=365013>.

Vaga V. Üldine kunstiajalugu. [Raamat]. - Tallinn : Koolibri, 1999. - 912 lk.

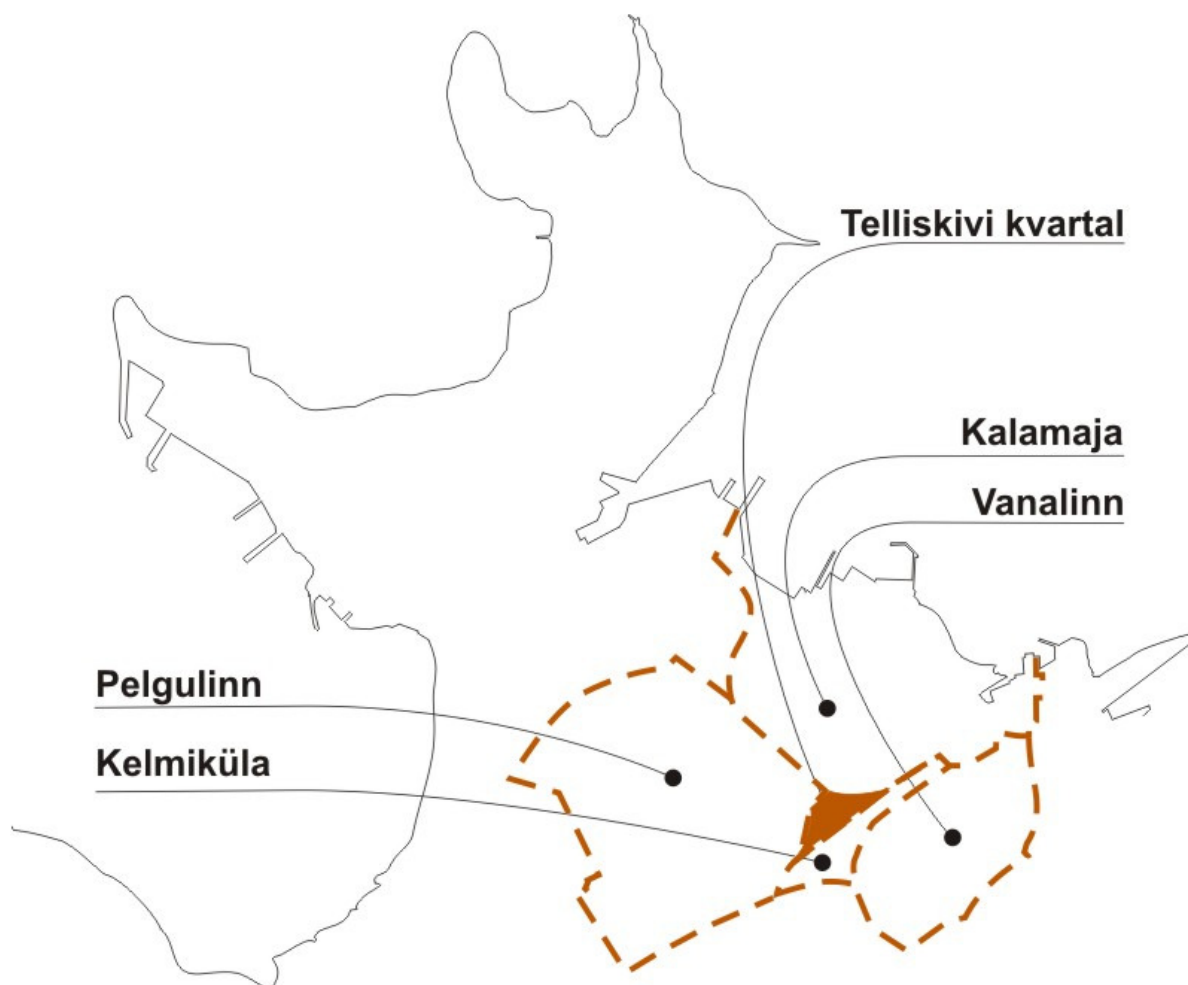
Vahtramäe E. Magistritöö. Tööstusalade taaselavdamise sotsiaalkultuurilised mõjud Telliskivi Loomelinnaku näitel. [Aruanne]. - Tallinn : Tallinna Ülikool, 2013.

Windsong curved backless bench [WWW] // Houzz. - 20. 05 2015. a. - <http://www.houzz.com/photos/2168215/Windsong-curved-backless-bench-contemporary-outdoor-benches>.

Ühistransport [WWW] // Põhja- Tallinna linnaosa üldplaneering. - 19. 02 2015. a. - <http://m.tallinn.ee/est/ehitus/g6456s69500>.

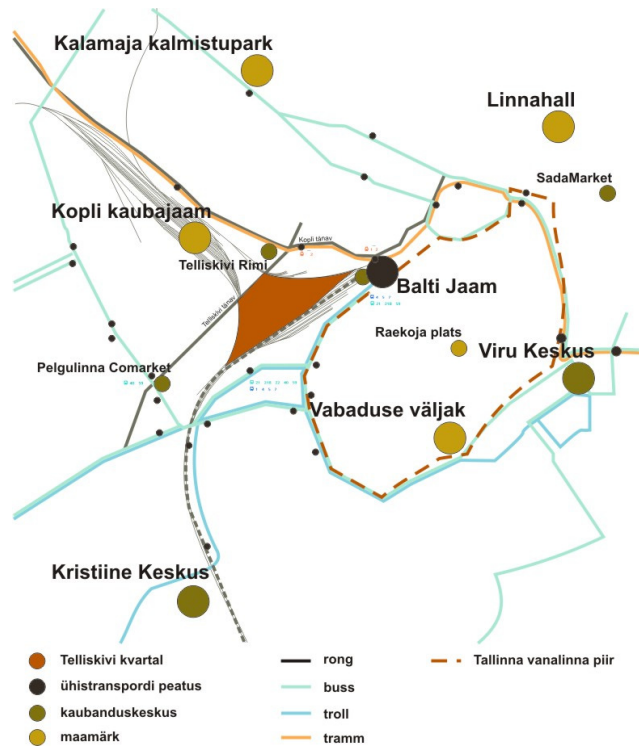
LISAD

Lisa 1. Skeemid

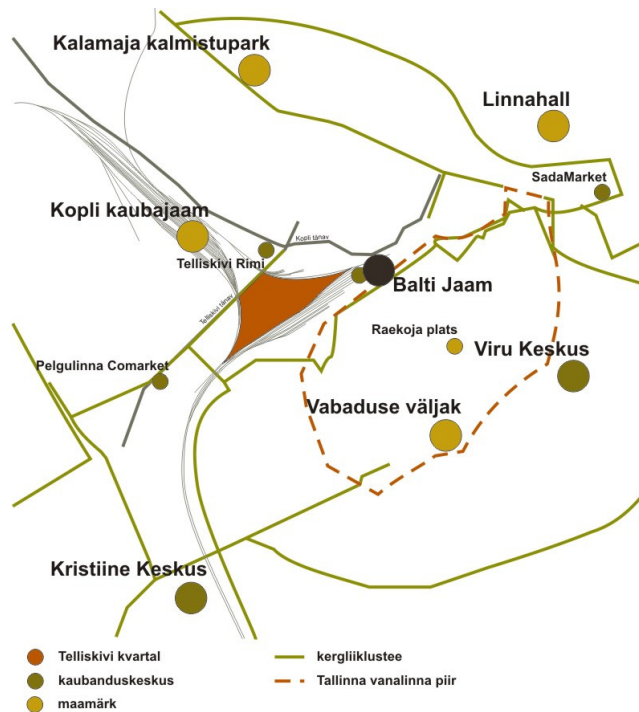
Lisa 1.1. Asukohajoonis

Allikas: (Nerman R., Lõhmus L., 2013)

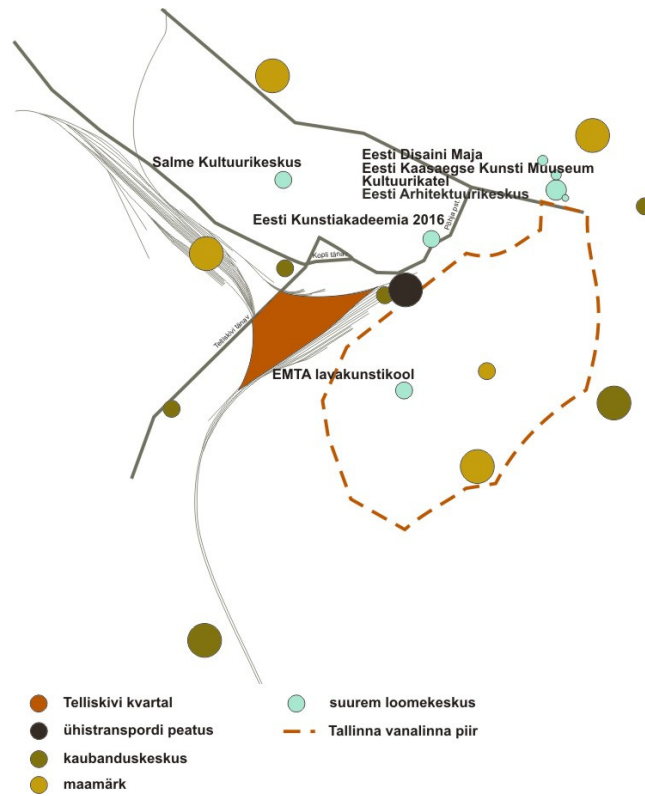
Lisa 1.2. Asukoht infrastruktuuris

Allikas: (Reisiplaneeria)

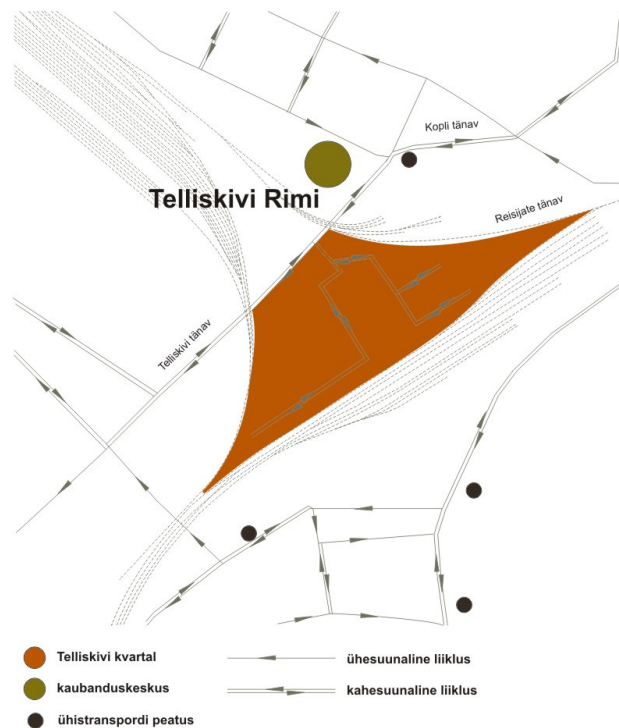
Lisa 1.3. Olemasolevad kergliiklusteed

Allikas: (Jalgrattateed)

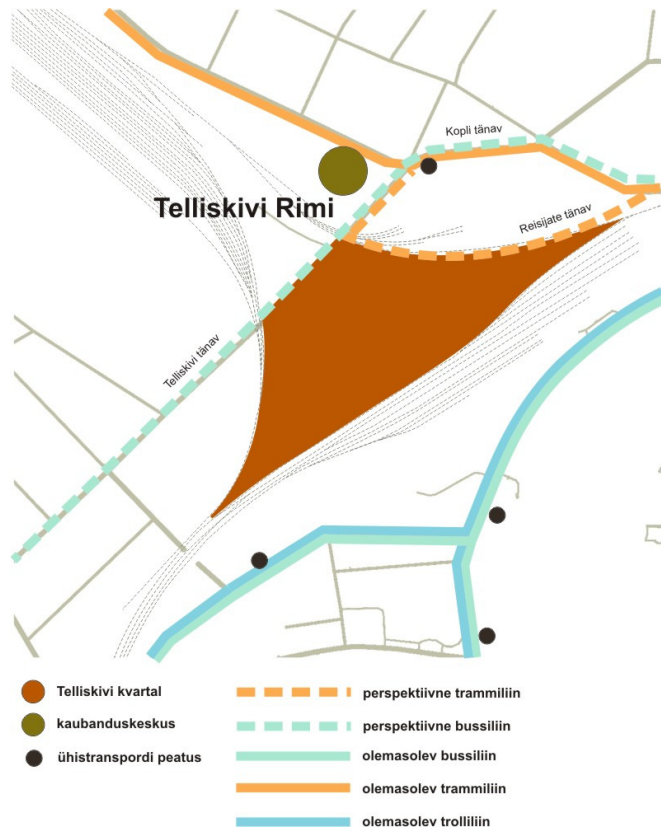
Lisa 1.4. Asukoha joonis loomekeskuste suhtes

Allikas: Autori joonis

Lisa 1.5. Olemasolevad autode liiklusuunad

Allikas: Autori joonis

Lisa 1.6. Üldplaneeringule vastav ühistransport

Allikas: (Ühistransport)

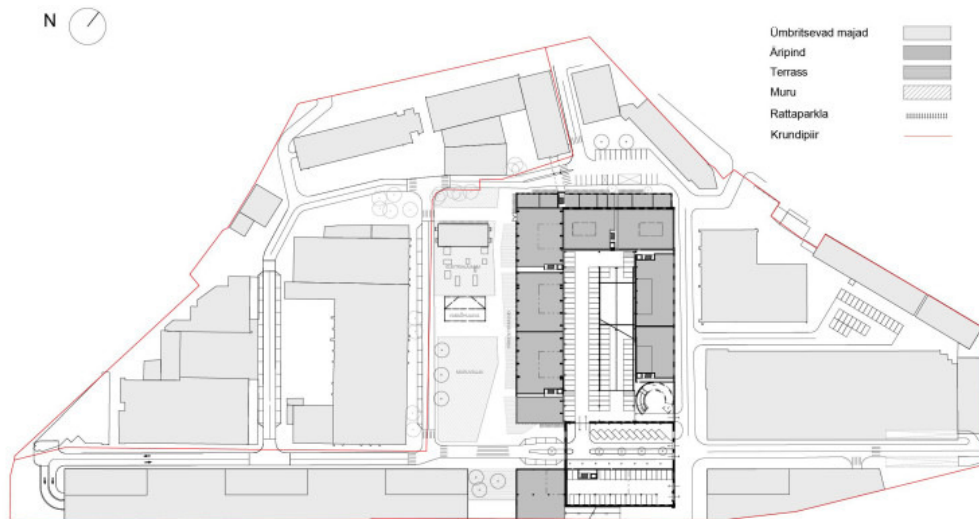
Lisa 1.7. Üldplaneeringule vastavad kergliiklusteed

Allikas: (Kergliiklusteed)

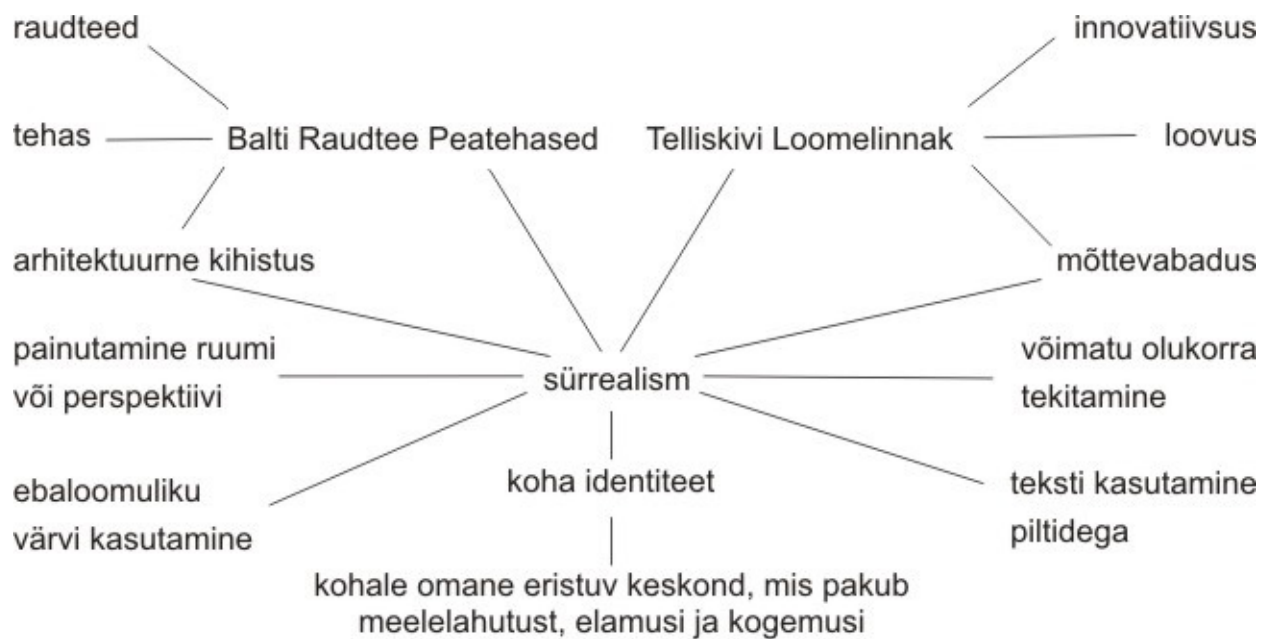
Lisa 1.8. Põhja-Tallinna üldplaneeringu rohevõrgustik

Allikas: (PõhjaTallinnalinnaosa)

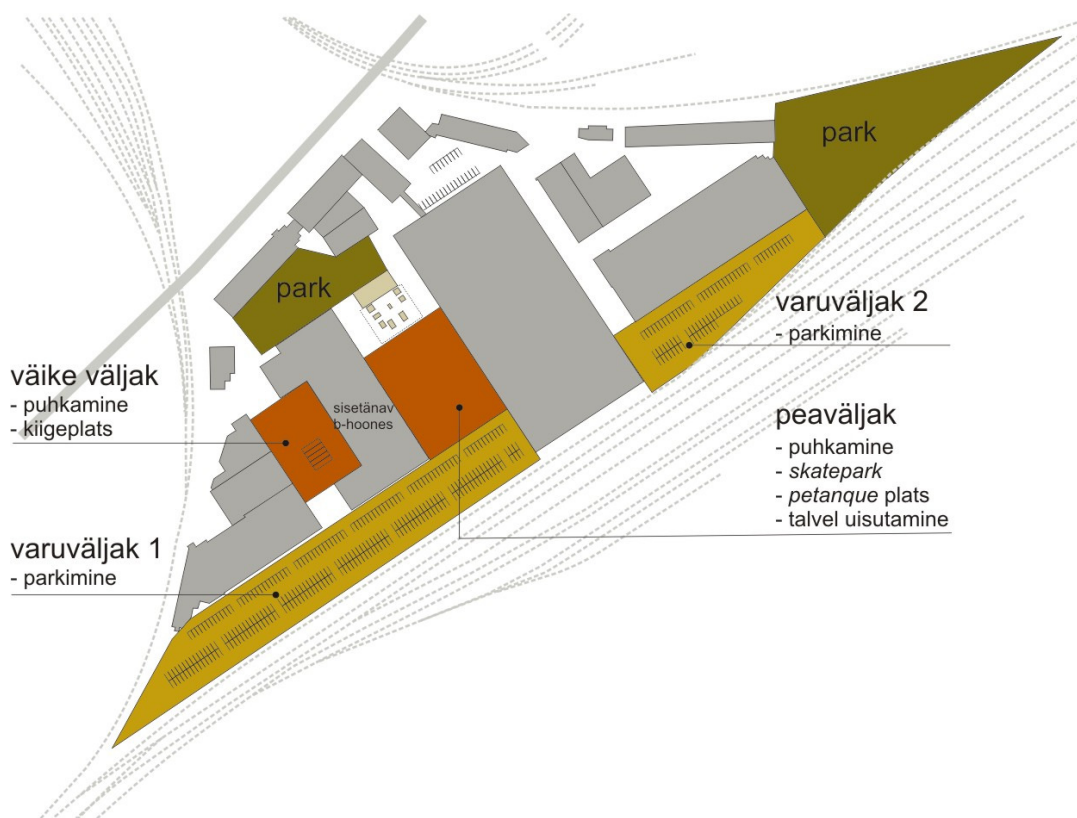
Lisa 1.1. QP arhitektide M hoone ideekavand

Allikas: (Mhoone)

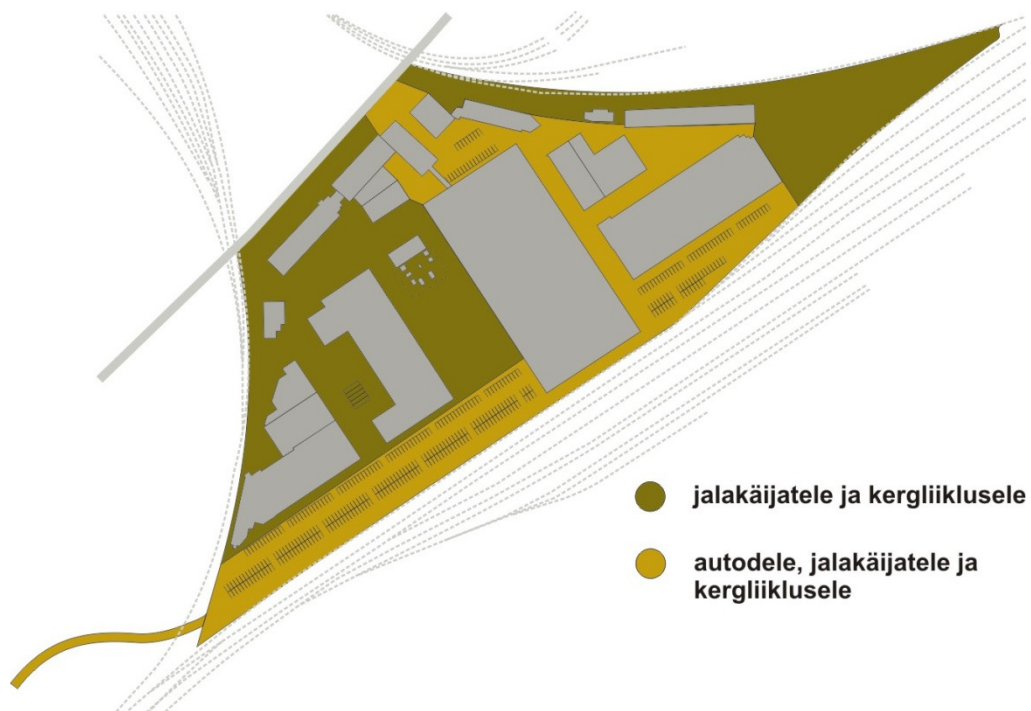
Lisa 1.10. Kontseptsioon

Allikas: Autori joonis

Lisa 1.11. Väljakute süsteem

Allikas: Autori joonis

Lisa 1.12. Jalakäijate/kergliikluse ja autoliikluse tzoneering

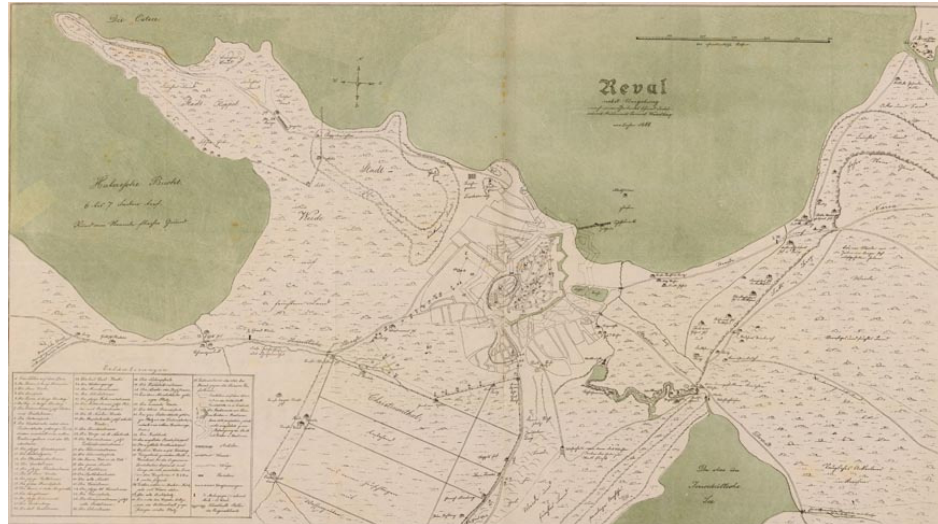
Allikas: Autori joonis

Lisa 1.13. Teostuse etapid

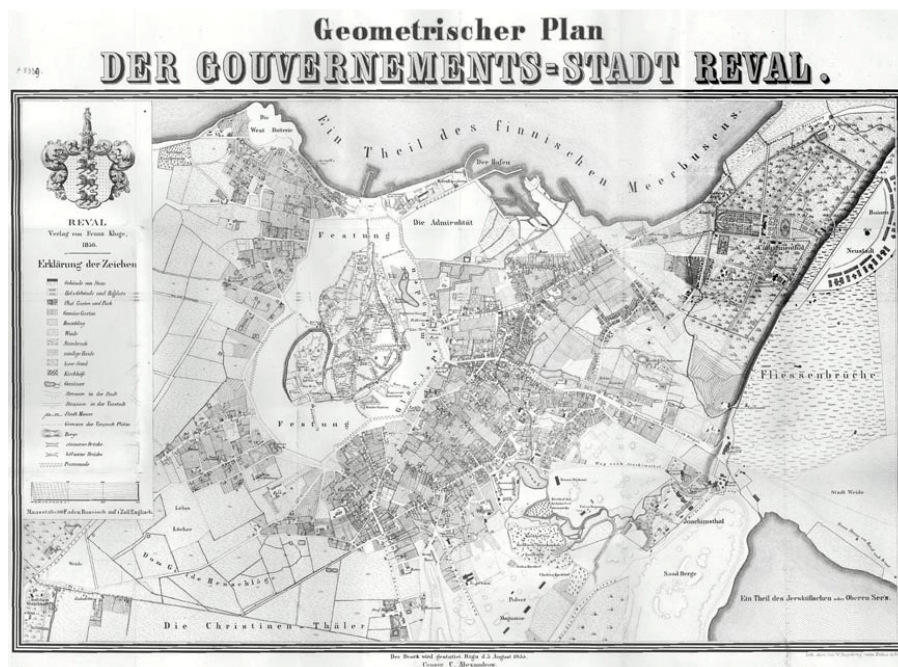
Allikas: Autori joonis

Lisa 2. Ajaloolised materjalid

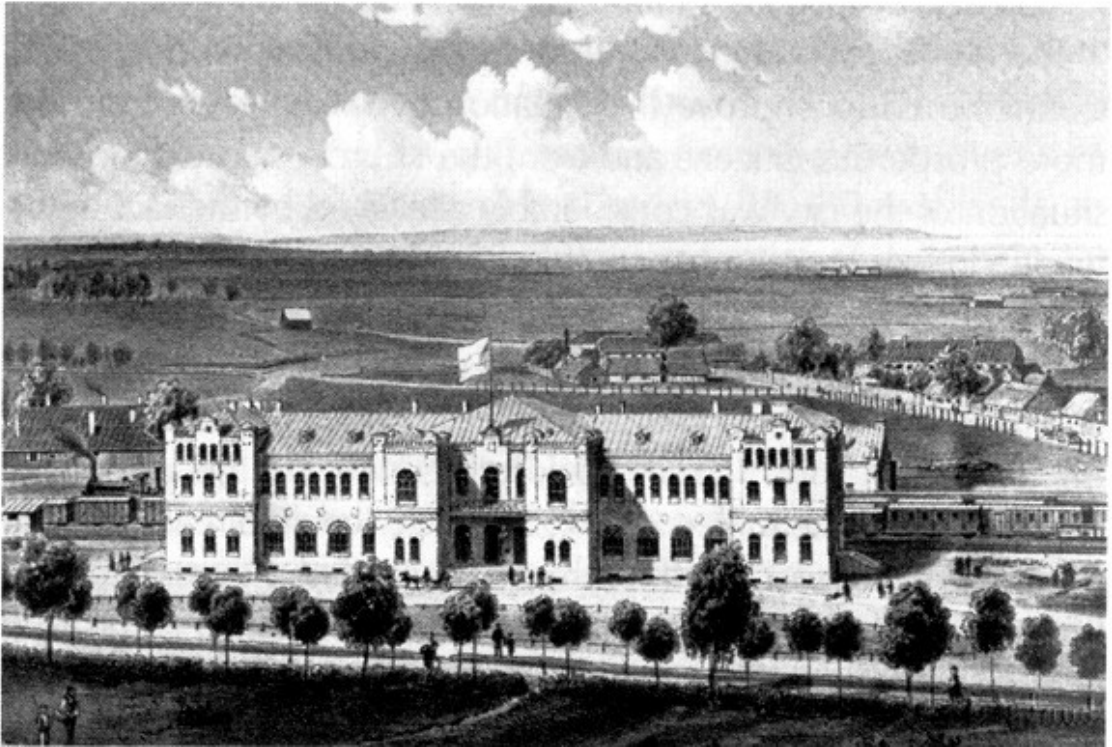
Lisa 2.1. Reval nebst Umgebung nach einer Charte des schwed. Fortifications-Lieutenants Samuel Waxelberg von Jahre 1688 / Auth. V. V. Gebert.

Allikas: (Nerman R., Treikelder I., Krup T.)

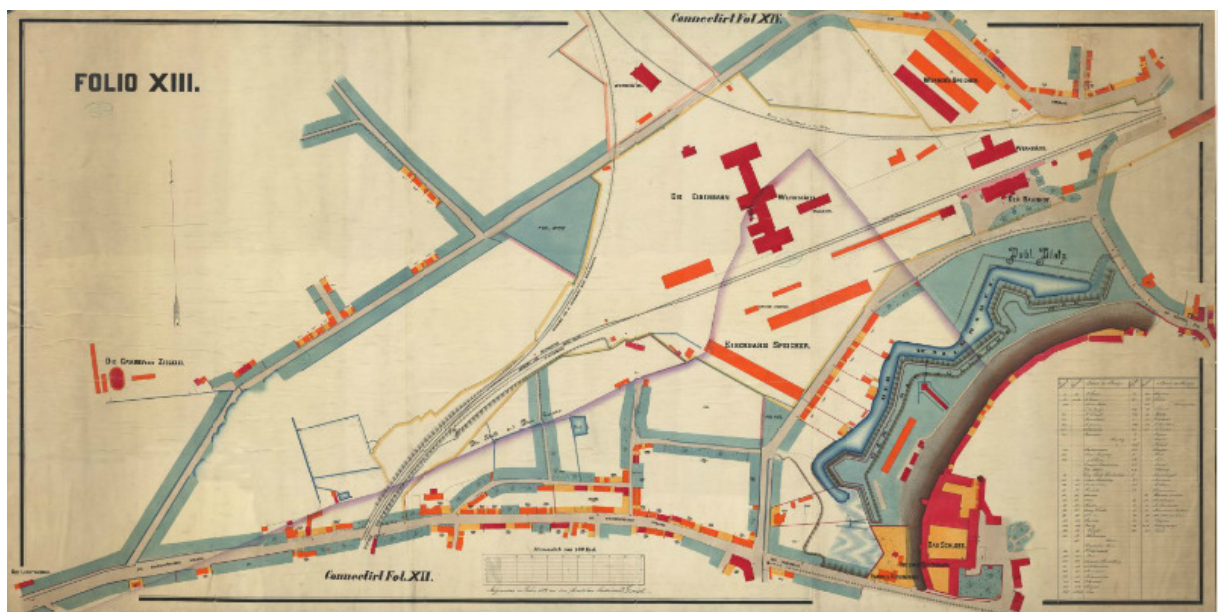
Lisa 2.2. Geometrischer Plan der Gouvernements-Stadt Reval / [F. F. Adamson]. – 1:8400. – Reval : Verlag von Franz Kluge, 1856 (Berlin : W. Hagelberg). – 40x64 cm

Allikas: (Nerman R., Treikelder, I., Krup T.).

Lisa 2.3. Balti jaama peahoone

Allikas: (Baltijaama)

Lisa 2.4. Fol. XIII. Von der Baltischportschen bis zur Ziegelskoppel Strasse. 1879

Allikas: (Tarkvarastudio)

Lisa 2.5. Pidustused Rautee Peatehaste territooriumil 19. saj. lõpp

Allikas: (Arjakas, 2010)

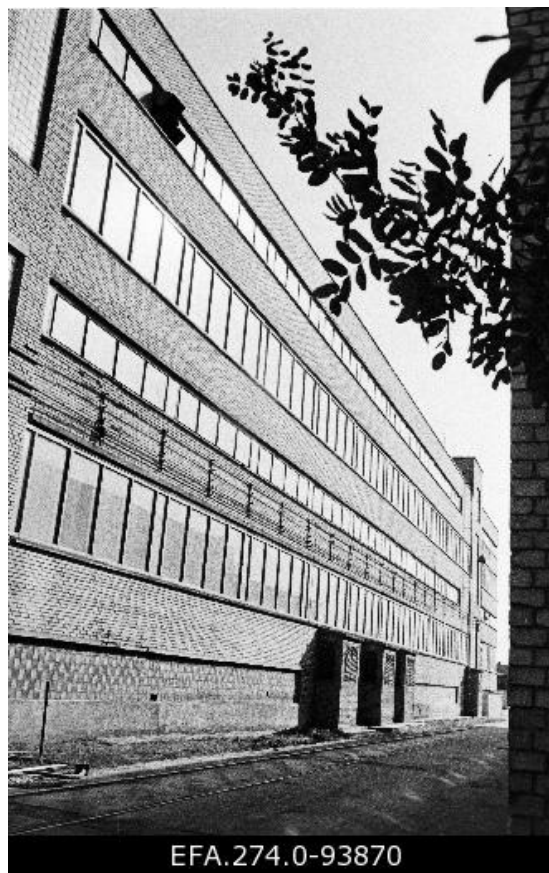
Lisa 2.6. Raudtee Peatehased (1920ndad?)

Allikas: (BaltiRaudtee)

Lisa 2.7. M. I. Kalinini nimeline elektroonikatehase administratsiooni hoone

Allikas: (Hallas-Murula, 2009 lk 16)

EFA.274.0-93870

Lisa 2.8. Vaade M. I. Kalinini nimelise Tallinna Elektrotehnika Tehase hoonele. 1970

Allikas: (VaadeMI)

Lisa 3. Fotod

Lisa 3.1. Sissepääs Telliskivi kvartalisse

Allikas: autori foto

Lisa 3.2. Nõukogudeaegsed sürrealistlikud juurdehitused

Allikas: autori foto

Lisa 3.3. Säilinud väärtuslik G-hoone

Allikas: autori foto

Lisa 3.4. Vaba Lava hoone

Allikas: autori foto

Lisa 3.5. ON-hoone ja Reisiäite tänava pikendus Telliskivi tänavalt vaadates

Allikas: autori foto

Lisa 3.6. Vaade Patkuli vaateplatvormilt Telliskivi kvartalile

Allikas: autori foto

Lisa 3.7. E-hoone graffiti

Allikas: autori foto

Lisa 3.8. Vaade B-hoonele E hoone eest

Allikas: autori foto

Lisa 3.9. Vaade B-hoonele lõunast

Allikas: autori foto

Lisa 3.10. Väljak hoonete b, c2, c4 vahel

Allikas: autori foto

Lisa 3.11. Väljak hoonete b, s, m vahel

Allikas: autori foto

Lisa 3.12. Stiihilised teekatendid, millest enamik on halvas seisus

Allikas: autori foto

Lisa 3.13. Telliskivi tänava äärne hariliku hobukastani allee

Allikas: autori foto

Lisa 3.14. Vaade C2 hoone katuselt kvartalile

Allikas: autori foto

Lisa 3.15. Vaade Balti jaamale õhust

Allikas: (Palo)

Lisa 3.16. Avad müüris E-hoone kõrval

Allikas: autori foto

Lisa 3.17. Vaade Pika Hermann'i tornile M, G ja I hoonete vaheliselt tänavalt

Allikas: autori foto

Lisa 3.18. Bomarzo Koletiste park Põrgulõuad

Allikas: (Bomarzo)

Lisa 3.19. El Novillero, California, Sonoma

Allikas: (Burning)

Lisa 3.20. Martha Schwartz *Bagel Garden*

Allikas: (Bagel)

Lisa 4. Illustratsioonid

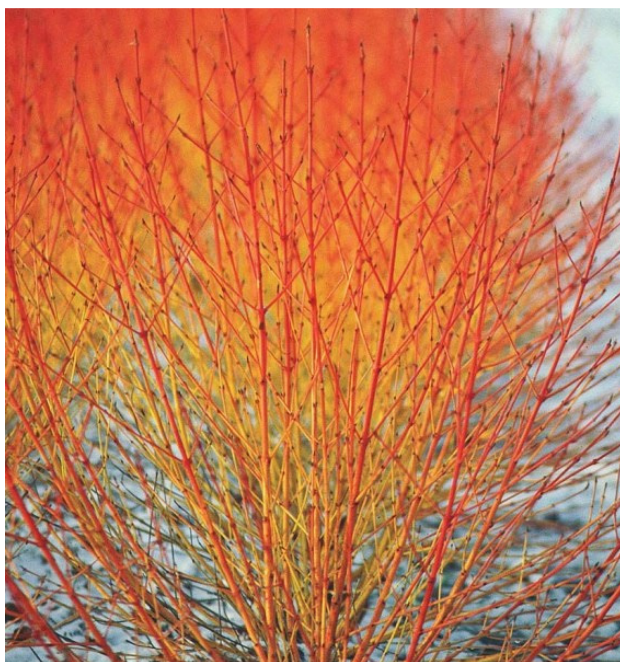
Lisa 4.1. Harilik kuusk 'Rydal' (*Picea abies* 'Ryda') kevadel

Allikas: (Conifer)

Lisa 4.2. Korea nulg (*Abies koreana*)

Allikas: (Abies)

Lisa 4.3. Võsund-kontpuu 'Winter Beauty' (*Cornus stolonifera* 'Winter Beauty')

Allikas: (Letpuud)

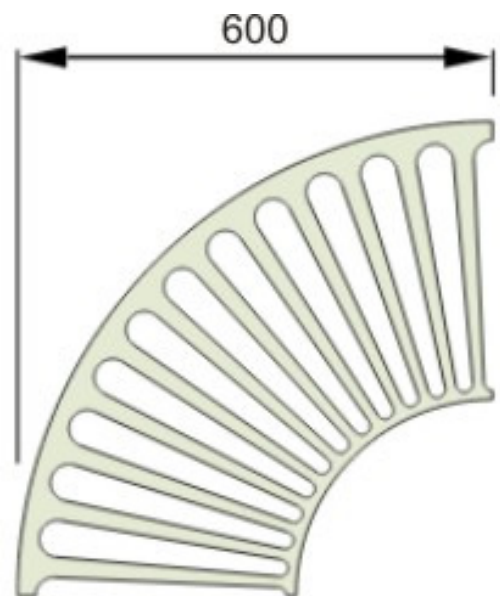
Lisa 4.4. Jaapani enelas 'Goldflame' (*Spiraea japonica* 'Goldflame')

Allikas: (Letpuud)

Lisa 4.5. Raudteede ristumised

Allikas: (Treiman KJ)

Lisa 4.6. Metallist rest, mis kaitseb puude ümber olevat pinnast ja puujuuri

Allikas: (Dragonflylandscapes)

Lisa 4.7. Valgusreklaamid juhatavad asutustesse

Allikas: (Baltika)

Lisa 4.8. Oranž kunstmuru

Allikas: (Meadow)

Lisa 4.9. Merekonteineri veoks kasutatavad transpordihaagised

Allikas: (Chassis)

Lisa 4.10. Rambid rula ja rattaga sõitmiseks

Allikas: (Paignton)

Lisa 4.11. Petanki mängivad nii noored kui ka vanad

Allikas: (Jeu)

Lisa 4.12. Vett pihustavad purskkaevud, mis annavad udu efekti

Allikas: (Fog)

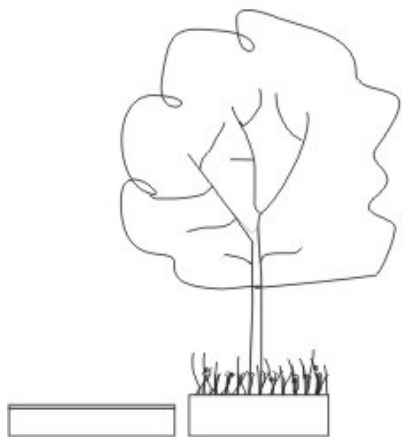
Lisa 4.13. Liaanidega kaetud konstruktsioonid

Allikas: (Climbing)

Lisa 4.14. Prügikastid, mille kogunemiskonteinerid on maa all

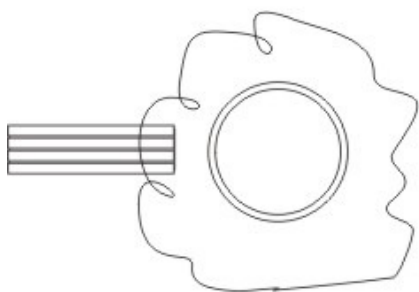
Allikas: (Sotkon)

Beoonplokid pinkideks
Allikas: Betoonplokid

Harilik pihlakas
Allikas: Harilik

Kaevurakked 2000 mm
Allikas: Kaevurakked

Ürtide ja kukeharja segamatt
Allikas: Galerii

Lisa 4.15. Ajutine pink ja konteiner

Allikas: Autori joonis

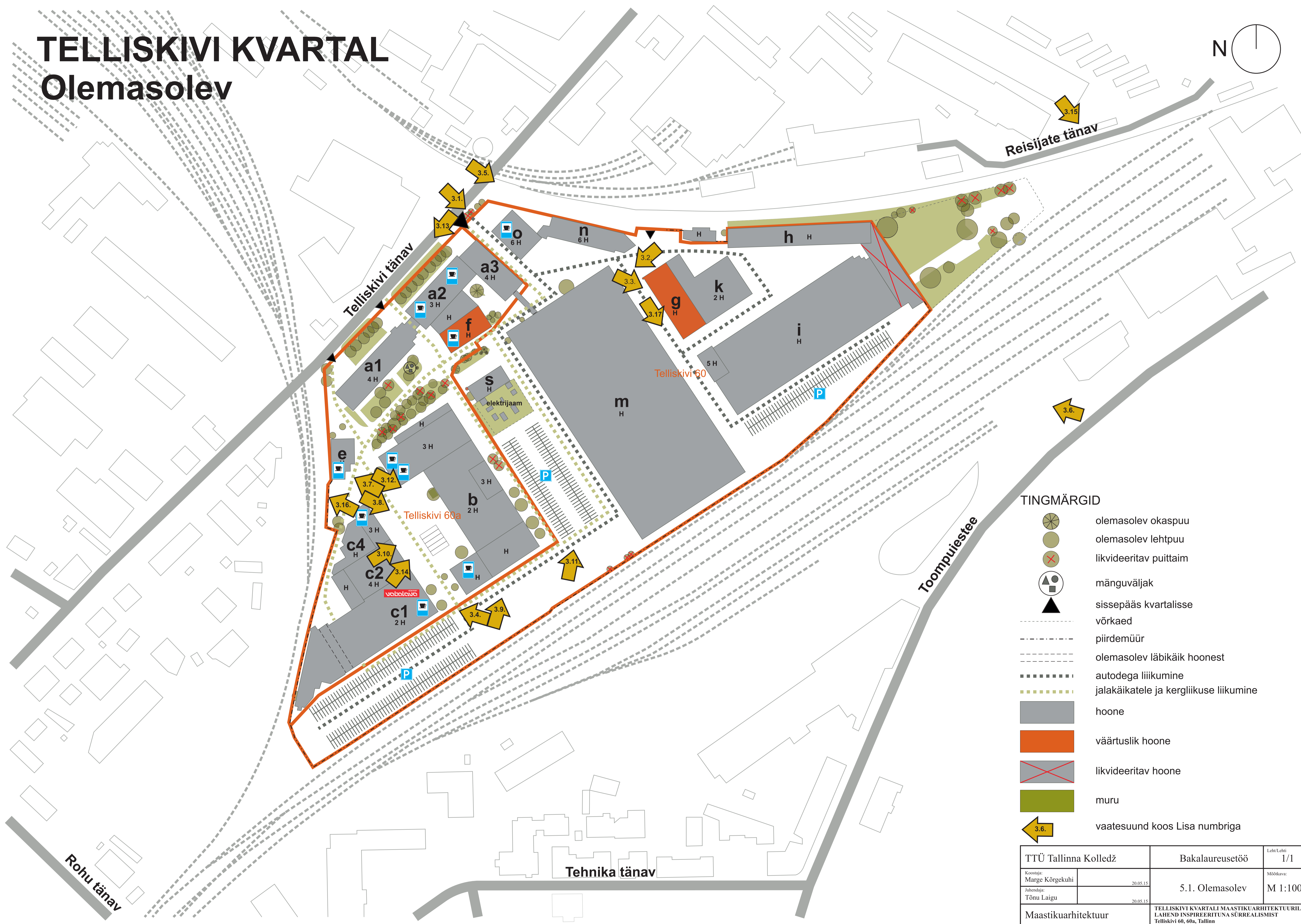
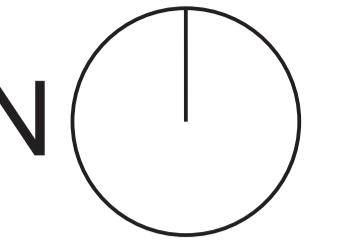
a1, a2, a3, b, c1, c2, c4, f, g, h, i, k, m, on, s

Lisa 4.16. Valgustatud tähistus

Allikas: Autori joonis

TELLISKIVI KVARTAL

Olemasolev

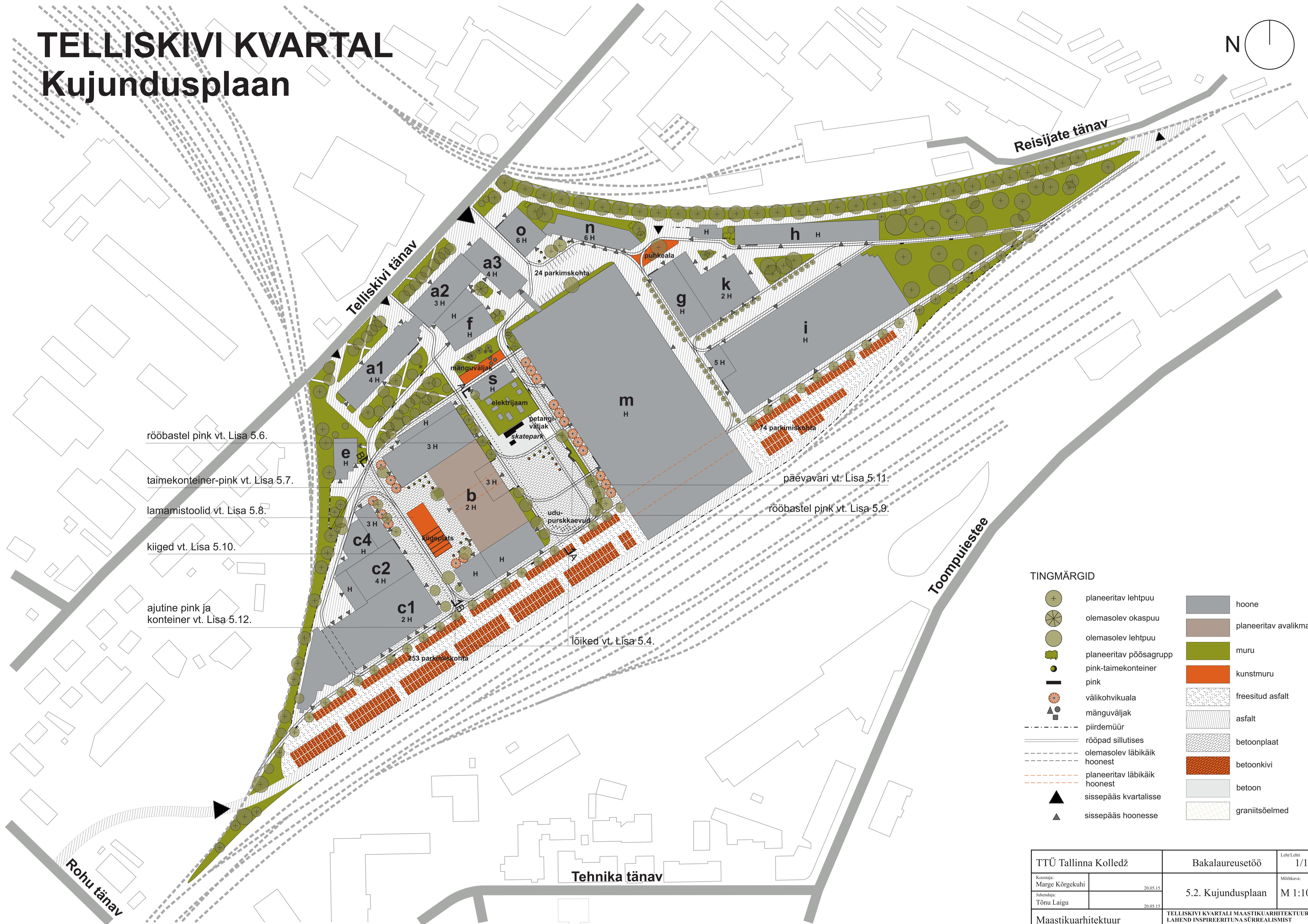
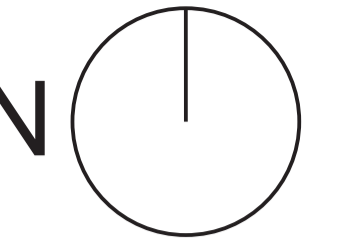
TINGMÄRGID

- olemasolev okaspuu
- olemasolev lehtpuu
- likvideeritav puittaim
- mänguväljak
- sissepääs kvartalisse
- võrkaed
- piirdemüür
- olemasolev läbikäik hoonest
- autodega liikumine
- jalakäikatele ja kergliikuse liikumine
- hoone
- väärtuslik hoone
- likvideeritav hoone
- muru
- vaatesuund koos Lisa numbriga

TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Lehti/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.1. Olemasolev	Mõõtkava: M 1:1000
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURILINE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

TELLISKIVI KVARTAL

Kujundusplaan

rööbastel pink vt. Lisa 5.6.

taimekonteiner-pink vt. Lisa 5.7.

lamamistoolid vt. Lisa 5.8.

kiiged vt. Lisa 5.10.

ajutine pink ja konteiner vt. Lisa 5.12.

päevavari vt. Lisa 5.11.

rööbastel pink vt. Lisa 5.9.

lõiked vt. Lisa 5.4.

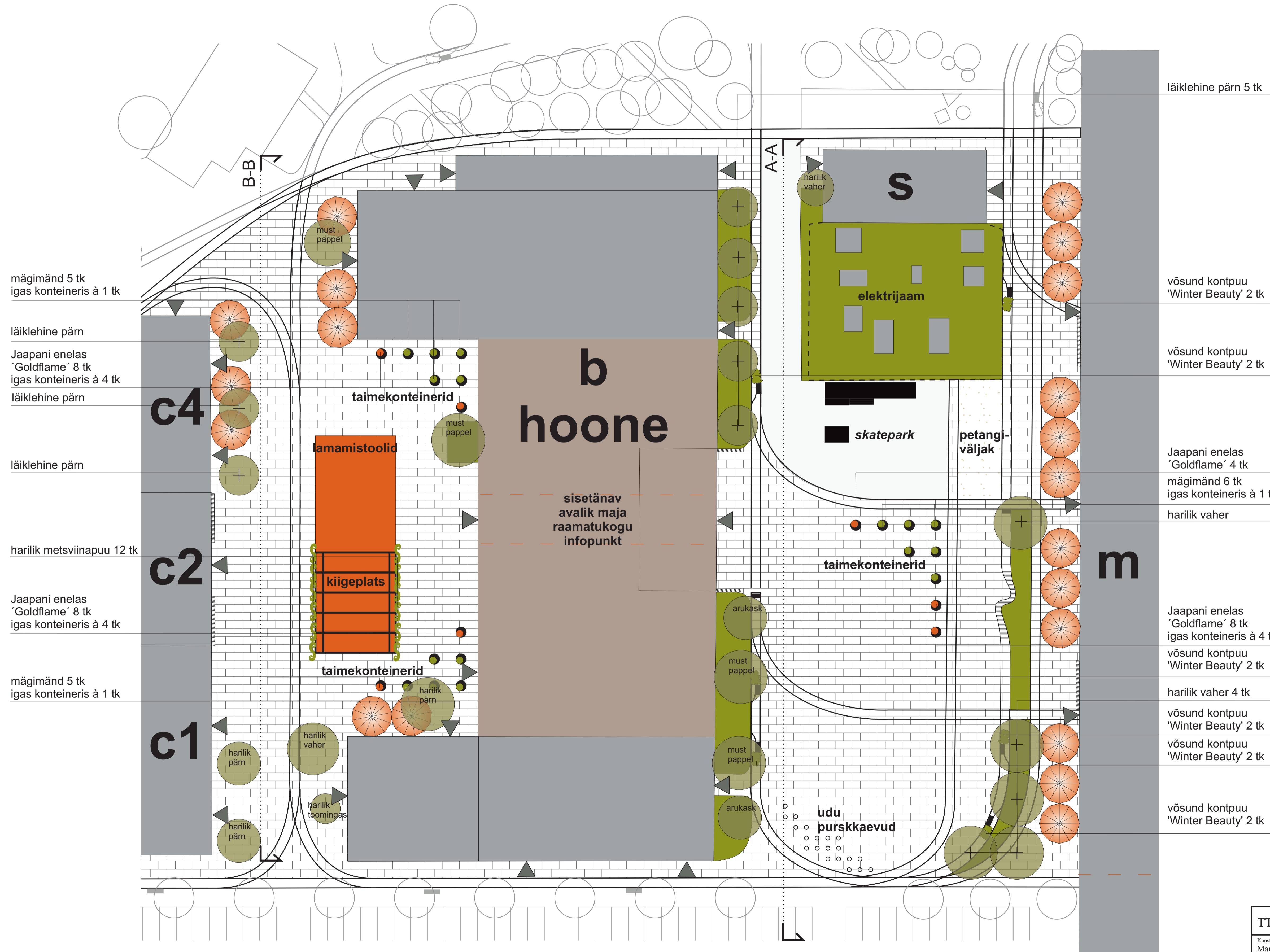
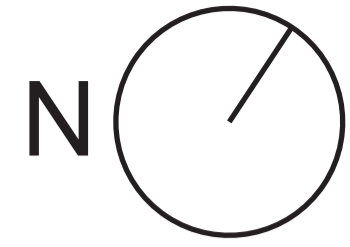
TINGMÄRGID

- planeeritav lehtpuu
- olemasolev okaspuu
- olemasolev lehtpuu
- planeeritav põõsagrupp
- pink-taimekonteiner
- välikohvikuala
- mänguväljak
- piirdemüür
- rööpad sillutises
- olemasolev läbikäik
- planeeritav läbikäik
- sissepääs kvartalisse
- sissepääs hoonesse
- hoone
- planeeritav avalikmaja
- muru
- kunstmuru
- freesitud asfalt
- asfalt
- betoonplaat
- betoonkivi
- betoon
- graniitsõelmed

TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.2. Kujundusplaan	Mõõtkava: M 1:1000
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

TELLISKIVI KVARTAL

Väljaku haljastusplaani

TINGMÄRGID

- planeeritav puittaim
- olemasolev puittaim
- planeeritav lehtpõsagrupp
- planeeritav liaan
- pink-taimekonteiner
- pink
- välikohviku ala
- jalgrattaparkla
- rööpad sillutises
- sissepääsud hoonetesse
- rajatav läbikäik hoonest
- hoone
- planeeritav avalikmaja
- muru
- kunstmuru
- betoonplaat
- graniitsõelmed
- betoon

TAIMMATERJALI LOETELU

Lehtpuud- ja põõsad		
<i>Acer platanoides</i>	harilik vaher	5 tk
<i>Cornus stolonifera 'Winter Beauty'</i>	võsund kontpuu 'Winter Beauty'	12 tk
<i>Spiraea japonica 'Goldflame'</i>	Jaapani enelas 'Goldflame'	28 tk
<i>Tilia x euchlora</i>	läiklehine pärn	8 tk
Okaspuud		
<i>Pinus mugo var. Mughus</i>	mägimänd	16 tk
Liaanid		
<i>Parthenocissus quinquefolia</i>	harilik metsviinapuu	12 tk

- mägimänd 5 tk igas konteineris à 1 tk
- läiklehine pärn
- Jaapani enelas 'Goldflame' 8 tk igas konteineris à 4 tk
- läiklehine pärn
- läiklehine pärn
- läiklehine pärn
- harilik metsviinapuu 12 tk
- Jaapani enelas 'Goldflame' 8 tk igas konteineris à 4 tk
- mägimänd 5 tk igas konteineris à 1 tk

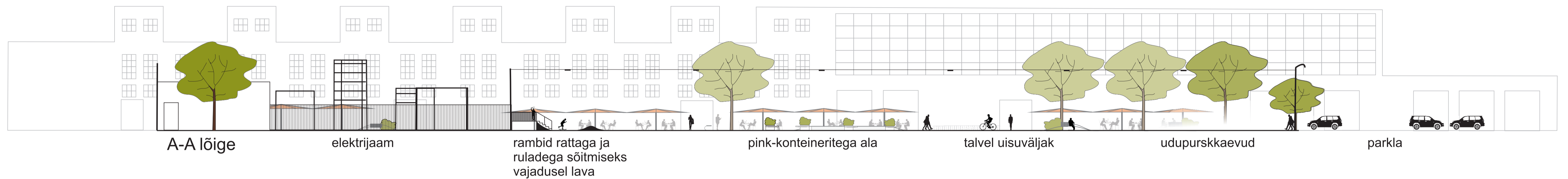
- läiklehine pärn 5 tk
- võsund kontpuu 'Winter Beauty' 2 tk
- võsund kontpuu 'Winter Beauty' 2 tk
- Jaapani enelas 'Goldflame' 4 tk
- mägimänd 6 tk igas konteineris à 1 tk
- harilik vaher
- Jaapani enelas 'Goldflame' 8 tk igas konteineris à 4 tk
- võsund kontpuu 'Winter Beauty' 2 tk
- harilik vaher 4 tk
- võsund kontpuu 'Winter Beauty' 2 tk
- võsund kontpuu 'Winter Beauty' 2 tk
- võsund kontpuu 'Winter Beauty' 2 tk

TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.3. Väljaku haljastusplaani	Mõõtkava: M 1:300
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

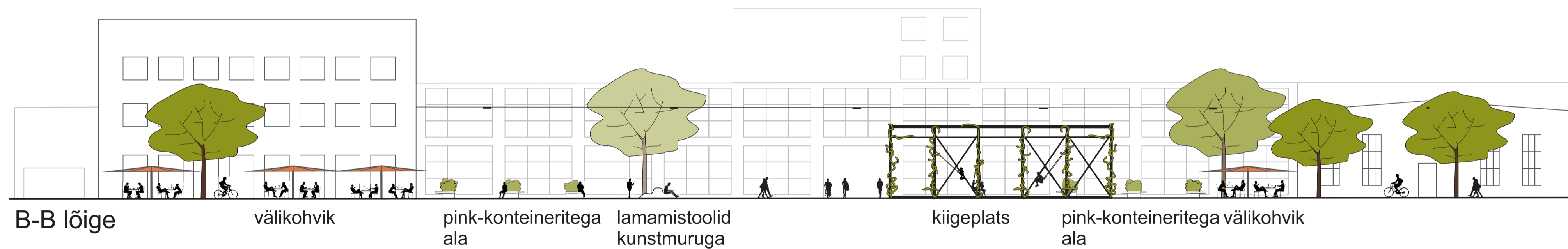
TELLISKIVI KVARTAL

Väljakute lõiked

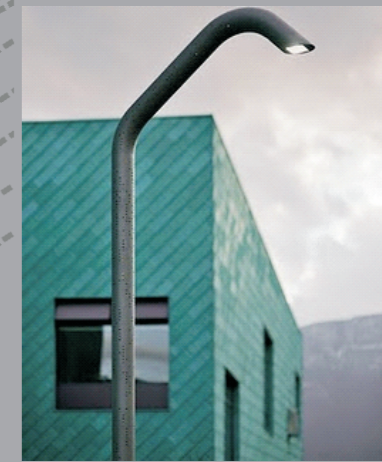
Vaade edelast m-hoonele

Vaade edelast b-hoonele

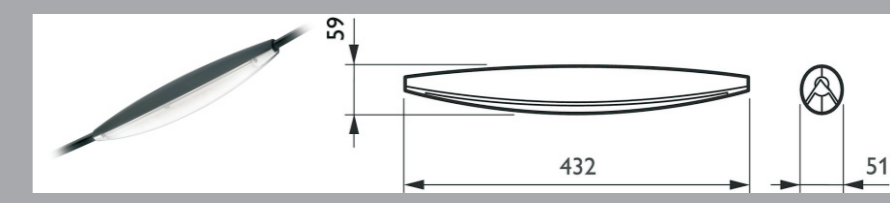
TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.4. Väljakute lõiked	Möötkava: M 1:250
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

mastvalgustid
Allikas: Mathematical

FreeStreet trossvalgustid
Allikas: core77

FreeStreet trossvalgustid
Allikas: Free

M 1:2000

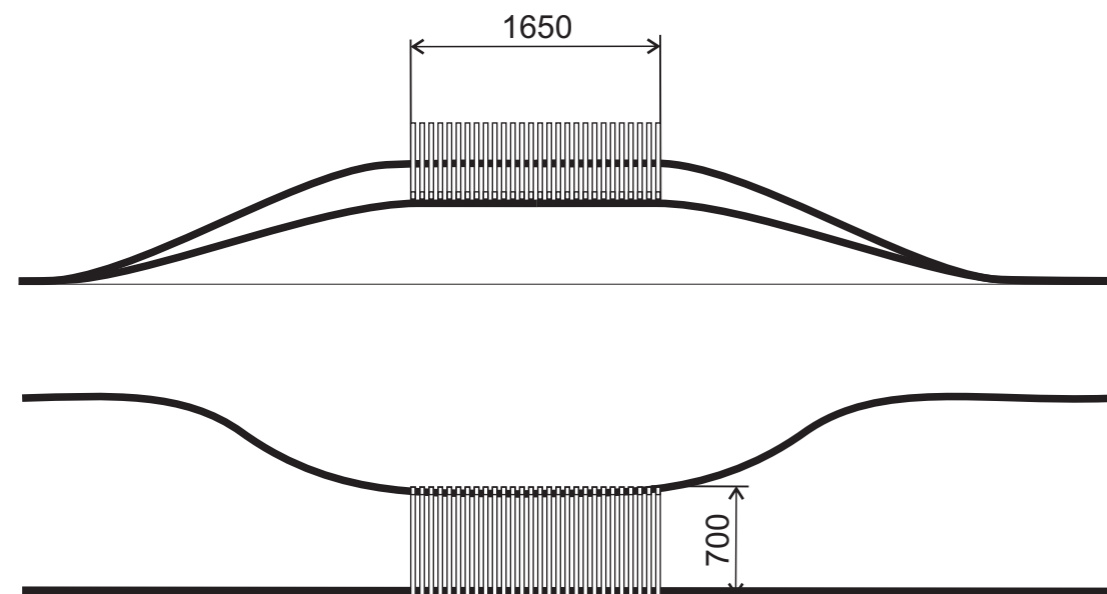
Pinkide alla rööbaste sisse LED valgusribad

M 1:100

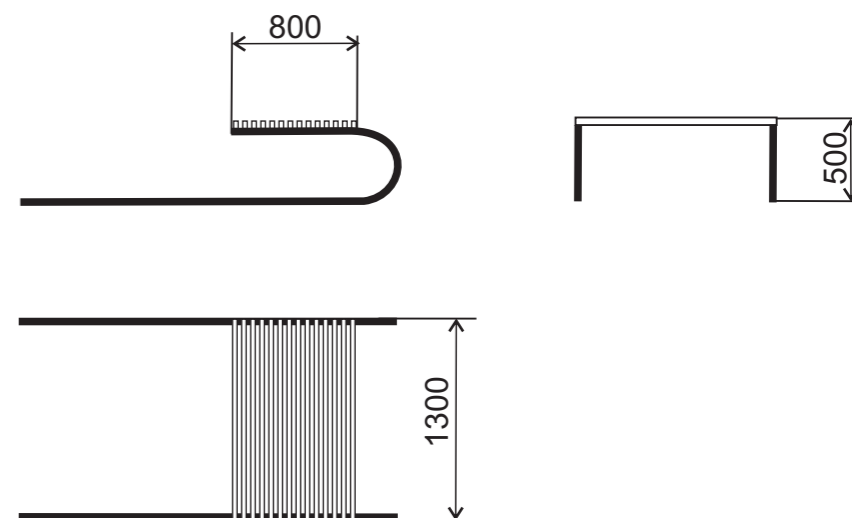
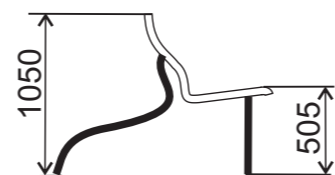
TINGMÄRGID

- mastvalgusti
- trossvalgusti

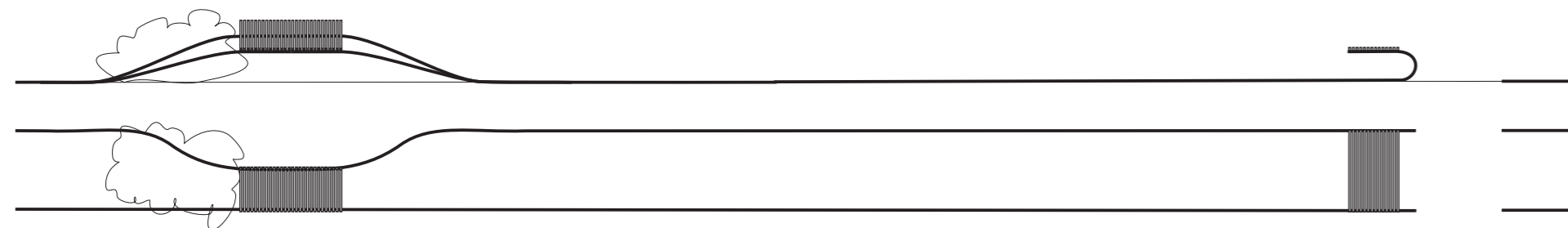
TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.5. Valgustus	Möötkava: vastavalt joonisele
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

M 1:50

M 1:50

M 1:100

Metallist rööpad sillutises millest tõusevad toolijalad.
 Pingi iste liimpuidust lippidest.
 Pingi all rööbastes LED valgusribad. vt. Joonis Valgustus

Metallist rööpad sillutises
 Allikas: Landscape

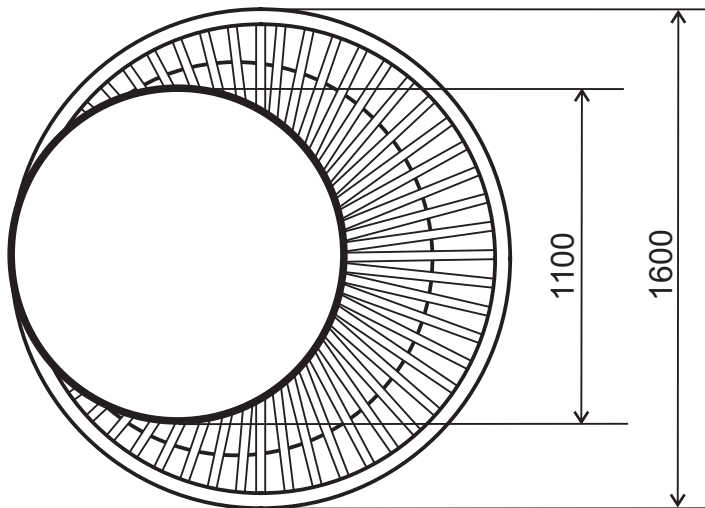
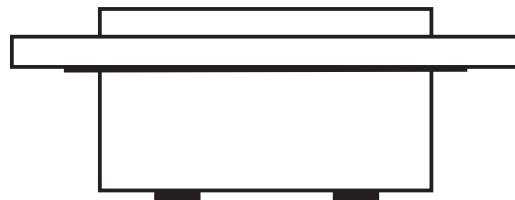
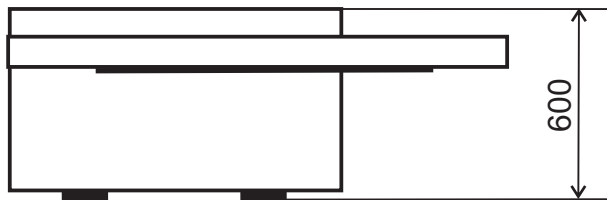

Võsund-kontpuud 'Winter Beauty'
Cornus stolonifera 'Winter Beauty'
 Allikas: Lehtpuud

Puitpink liimpuidust
 Allikas: Windsong

TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.6. Väikevorm rööbastel pink	Mõõtkava: vastavalt joonisele
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

M 1:25

Rongiratastest inspireeritud iste

Allikas: Hiiumaa

Rooste värvi konteinerites mägimännid

Allikas: Desing

Liimpuidust istepink

Allikas: Windsong

TTÜ Tallinna Kolledž

Bakalaureusetöö

Leht/Lehti

1/1

Koostaja:
Marge Kõrgekuhi

20.05.15

5.7 Väikevorm
taimekonteiner-pink

Mõõtkava:

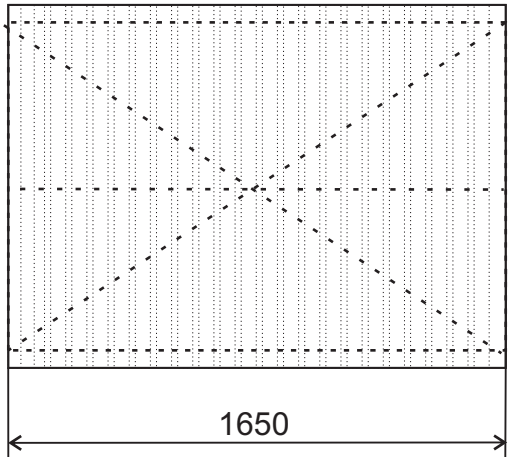
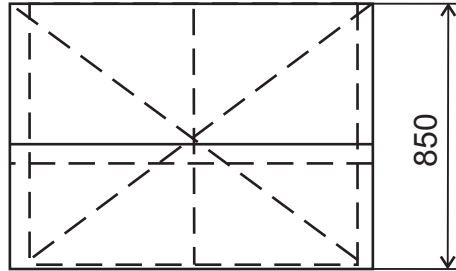
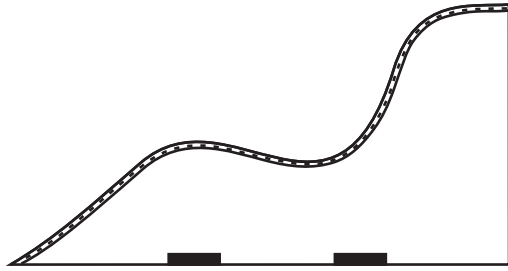
M 1:25

Juhendaja:
Tõnu Laigu

20.05.15

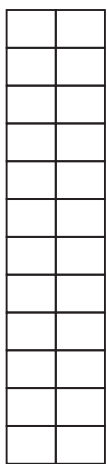
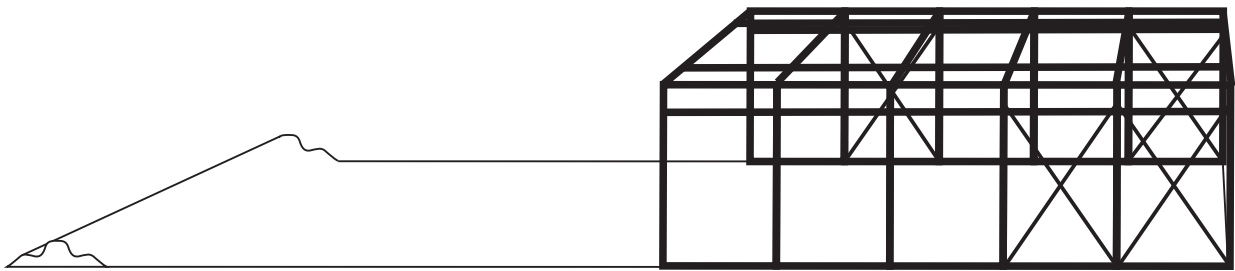
Maastikuarhitektuur

TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE
LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST
Telliskivi 60, 60a, Tallinn

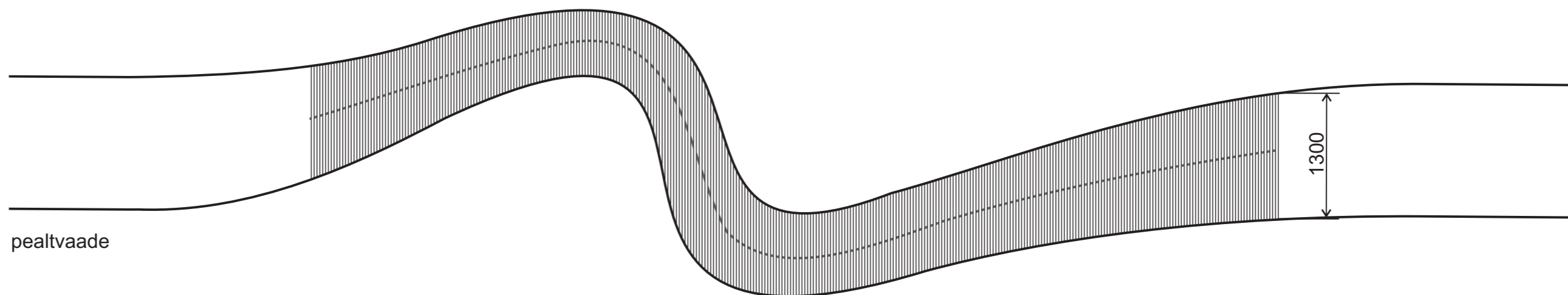
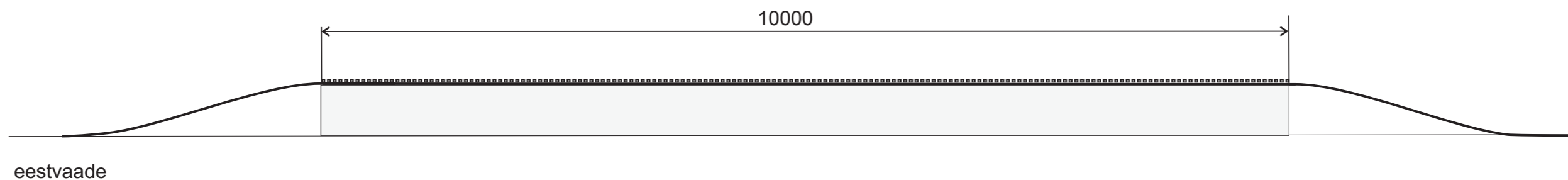
Metallkarkassile puitlaudisega ja kaetud kunstmuruga lamaistool

M 1:25

Illustratiivne vaade kiigeväljakul.
 Toolid asetatakse seljatoed vastastiku.
 Vastastiku toolid on üksteise kõrval.
 Tekib lamamistoolide rivi.
 Toolid on tõstukitega teiseldatavad.

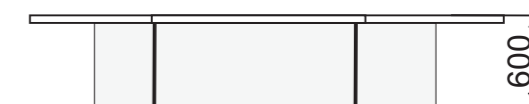
TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.8. Lamamistool	Möötkava: 1:25
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

Paranormaalne nähtus Uus-Meremaal
Allikas: Earthquake

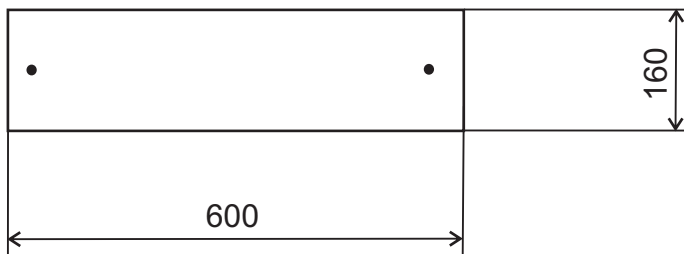
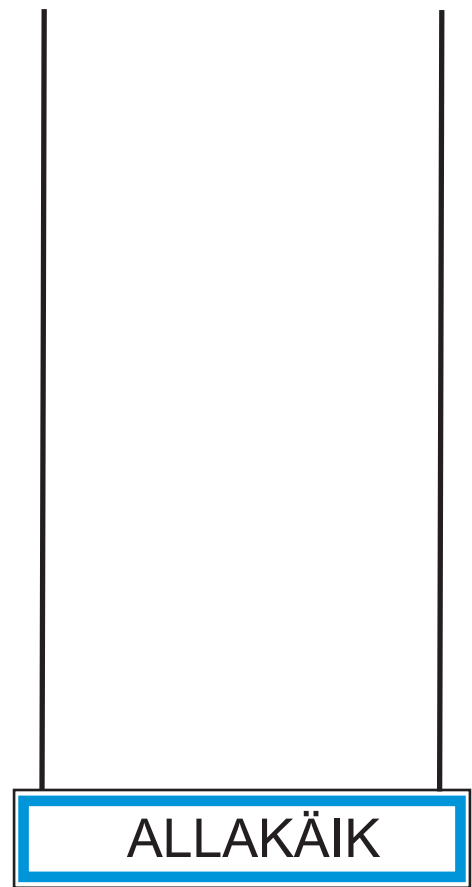
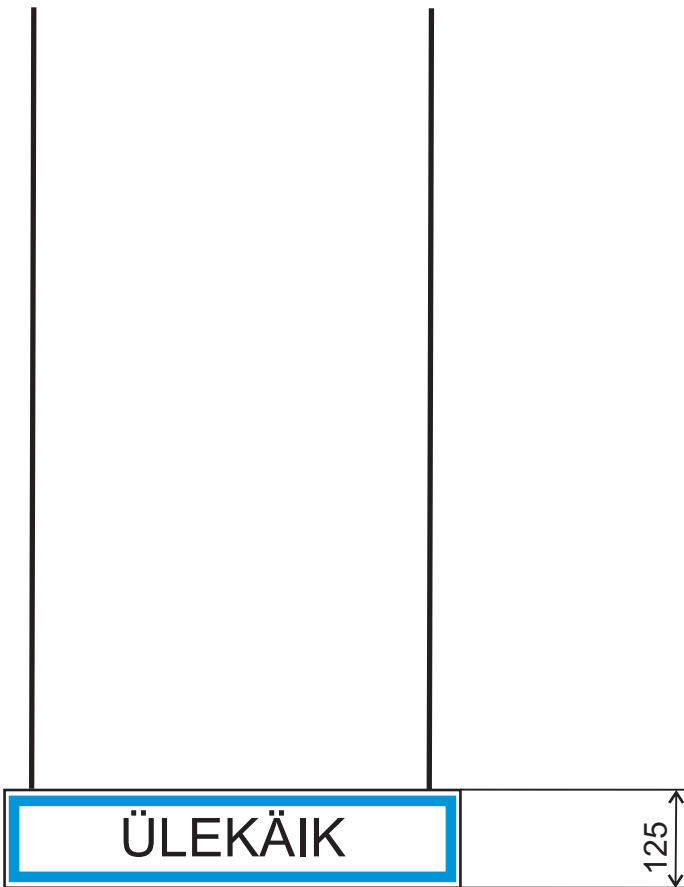
Puitpink liimpuidust
Allikas: Windsong

paremaltvaade

Metallist rööpad sillutises millest tõusevad tooliljalad.
Pingi iste liimpuidust lippidest.
Keskel klaasist tugi.
Pingi all rööbastes LED valgusribad.

TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.9. Väikevorm rööbastel pink	Mõõtkava: 1:50
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

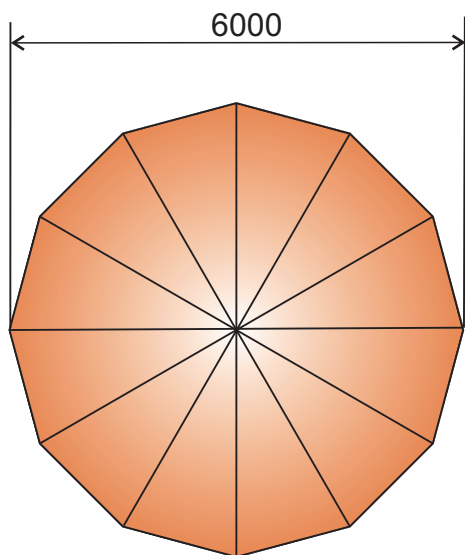
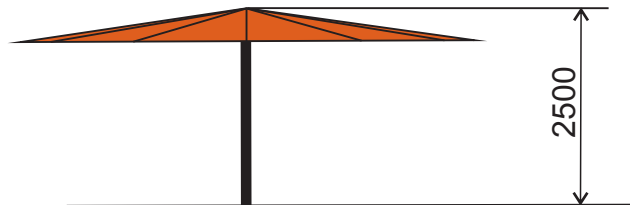

Tondi raudtee ülekäik

Allikas: Tondi

Rautee liipritest inspireeritud kiik illustratsioonidega

TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.10. Väikevorm kiik	Möötkava: 1:10
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

Suured päevavarjud

Allikas: Parasol

TTÜ Tallinna Kolledž		Bakalaureusetöö	Leht/Lehti 1/1
Koostaja: Marge Kõrgekuhi	20.05.15	5.11. Päevavari	Möötkava: 1:100
Juhendaja: Tõnu Laigu	20.05.15		
Maastikuarhitektuur		TELLISKIVI KVARTALI MAASTIKUARHITEKTUURNE LAHEND INSPIREERITUNA SÜRREALISMIST Telliskivi 60, 60a, Tallinn	

SUMMARY

Landscape design of Telliskivi quarter inspired by surrealism

Telliskivi quarter is situated in Northern-Tallinn district in Kalamaja. Tallinn Old Town and train station Balti Jaam are in the near vicinity. Near the Telliskivi quarter there are many cultural centers like Kultuurikatel, Contemporary Art Museum Estonia and many others. In 2016 the Estonian Academy of Arts will also move to the vicinity.

Quarter is mostly known as Telliskivi Creative City (Telliskivi Loomelinnak), which is actually only one part of the Telliskivi quarter. There are couple hundred firms dedicated to creative industry. Furthermore there are also many factories.

Telliskivi quarter consists of buildings from different eras. Architecturally the quarter is multilayer as there are many historic as well as modern layers starting as early as from 18-19th century. Historically the area was mainly used as a living area with vegetable gardens. In the year 1870 the Baltic Main Railroad Factory was built. After that the whole area has been industrial. In 2009 Telliskivi Creative City was established, which made the whole quarter multifunctional. The quarter has become popular among locals. The main interest groups are creative industries as well as hipsters and more recently among the middle class.

There are many architectural projects for Telliskivi quarter, but there is no landscape architectural project at the same time there is an intriguing potential in the space between buildings. That is the reason why I chose Telliskivi as the topic of my bachelor thesis. The main aim was to find a design for the outdoor public space that would be inspired by the past layers of Telliskivi quarter and at the same time would be modern and offer entertainment to different interest groups. It is also important that the quarter will be unique and have a recognizable identity.

In order to find a solution for the area many observations in the outdoor space of Telliskivi quarter were conducted, also historic documents and other published materials were researched.

The theoretical idea was based on previous function, current architecture and also from the perceived image of the quarter. Surrealism was found to be appropriate theoretical base as it can be seen as a common denominator for the Baltic Main Railroad Factory and Telliskivi Creative City. Surrealism can bring to surface the heritage of railroad factory and also the creativity that is currently perceived in the quarter. Form, materials and the placement of landscape forms are based on the uniqueness of the place and at the same time are fitted to the contemporary surroundings. Adding surrealistic elements gives the palace a unique and recognizable identity.

The whole area is designed using the factory milieu – the landscape that a railroad creates, wheels of trains, cables hanging in the air etc. The project also take into account the traditional ways the space has been used. The idea is to create new activities for different age and interests groups.

In conclusion my project takes into account local uniqueness created by accents – elements that give it unique identity. The project is realistic, but it takes courage to differentiate in that kind a way and also needs finances. If the project is realized then it will bring attention to the whole area.